

STAROSTA DZIAŁDOWSKI
13-200 Działdowo
ul. Kościuszki 3

3

PRACOWNIA REWALORYZACJI ARCHITEKTURY
„NOWY ZAMEK”

Marta Pinkiewicz-Woźniakowska
Warszawa, ul. Białostocka 42

Z up. STAROSTY

mgr inż. arch. Małgorzata Sirzałkowska
NACZELNIK WYDZIAŁU
ARCHITEKTURNO-BUDOWLANEGO

ZAMAWIAJĄCY: Gmina Miasto Działdowo
Ul. Zamkowa 12, 13-200 Działdowo

OBIEKT:

BUDYNEK URZĘDU MIASTA DZIAŁDOWO – kategoria budowli XII
działka ewiden. nr 1184/5, 1184/6 i 1188 obręb 0001 Działdowo,

TEMAT OPRACOWANIA:

Projekt Budowlany remontu elewacji skrzydła zachodnio - pld.
zamku krzyżackiego w Działdowie - budynku Urzędu Miasta,
zmiana zagospodarowania wnętrza parteru i sali posiedzeń I p.
Tom I

Umowa nr
GP1.272.1.27.2019
z dn. 16.09.2019 r.

Oprac. nr
01- NZ/07/19

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

Główny Projektant:

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski
WM-0258; upr. nr 6/WMOKK/2015

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski

współpraca arch.:

mgr inż. arch. Marta Pinkiewicz-Woźniakowska
MA-0644; upr. nr Wa-979/94; zaśw. konserwat. WKZ/IN/539/2978/95 nr 301

konsultacje konstrukcyjne:

mgr inż. Mieczysław Michiewicz
MAZ/BO/0262/01; upr. nr St-163/72

programy konserwatorskie

mgr sztuki, mgr inż. arch. Bartłomiej Woźniakowski
WM-0294; upr. nr 13/WMOKK/2018; zaśw. konserw. 612/98/PSOZ

instal. elektryczne i teletechniczne:

mgr inż. Piotr Reterski
MAZ/IE/0437/14; upr. nr MAZ/0280/PWOE/14

ZESPÓŁ SPRAWDZAJĄCY:

mgr inż. arch. Przemysław Woźniakowski
MA-0941; upr. nr St-1785/73, zaśw. konserwat. WKZ/IN/539/2978/95 nr 300

mgr inż. Paweł Król

PDK/IE/0282/14; upr. nr PDK/0057/PWOE/14, Warszawa, marzec 2020 r.

marzec 2020r

Załącznik do decyzji

nr 644/20, B. 6440, 626.2020
z dnia 28.12.2020

PROJEKT BUDOWLANY REMONTU SKRZYDŁA ZACHODNIO - PŁD.

● CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Przedmiot, cel i zakres opracowania	str. 3
2. Podstawa formalna wykonania dokumentacji	str. 4
3. Uwarunkowania techniczno-prawne realizacji	
3.1. Ochrona prawna obiektu	str. 4
3.2. Zagrożenia dla środowiska, higieny i zdrowia	str. 4
3.3. Dostępność dla osób niepełnosprawnych	str. 4
3.4. Bezpieczeństwo pożarowe	str. 4
4. Rys historyczny powstania i kształtowania obiektu	str. 6
5. Wnioski i wytyczne konserwatorskie do projektu	str. 19
6. Ocena techniczna stanu budynku	str. 22
7. Ocena istniejącego zagospodarowania terenu	str. 23
8. Serwis fotograficzny	str. 24
9. Przyjęte założenia projektowe	str. 28
10. Założenia do projektu zagospodarowania terenu	str. 28

● Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia	str. 29
---	---------

● Oświadczenie i dokumenty projektantów	str. 31÷49
---	------------

● ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE

1. Elewacja od strony dziedzińca skrzydła biurowego	str. 50
2. Dach budynku bramnego	str. 51
3. Wnętrza	
3.1. Biuro obsługi mieszkańców (parter)	str. 51
3.2. Przebudowa dawnej sali posiedzeń (I piętro)	str. 52
3.3. Wnętrze II piętra	str. 52
3.4. Umeblowanie	str. 52
4. Dziedziniec zamkowy	str. 53
5. Zagospodarowanie terenu „Ogrodu zamkowego”	str. 53
6. Konserwacja lica gotyckich elewacji – program prac konserwatorskich	str. 54
7. Etapowanie projektowanych prac	str. 56

● DOKUMENTACJA RYSUNKOWA	str. 57÷76
--------------------------	------------

A1	Sytuacja - Projekt zagospodarowania terenu	1:500
A2	Rzut parteru	1:50
A3	Rzut I piętra	1:50
A4	Rzut II piętra	1:50
A5	Rzut fragmentu III piętra i dachu	1:50
A6a	Elewacja północno-wschodnia – etap przejściowy „A”	1:100
A6b	Elewacja północno-wschodnia – etap końcowy „B”	1:100
A7	Przekrój A-A	1:50
A8	Portal – Detale	1:25
A9	Izolacja stropodachu i krata okienna	1:25/10
A10a	Hall główny – rozwinięcia ścian	1:50
A10b	Hall główny – posadzki	1:50
A11	Zestawienie stolarki	b. s.
A12	Plan ogrodu	1:100
A13	Ogrodzenie ogrodu, strona wewnętrzna	1:100
A14	Ogrodzenie ogrodu, strona zewnętrzna	1:100
A15	Detale ogrodzenia	1:50
A16	Schody ogrodowe	1:2
•	Kolorystyka elewacji	

PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Dokumentacja dotyczy zamku krzyżackiego w Działdowie, obecnie siedziby Urzędu Miasta Działdowie, ul. Zamkowa 12, dz. ewid. nr 1184/5 i 1184/6 i 1188 obręb 0001 Działdowo.

Obiekt objęty rejestrem zabytków województwa warmińsko-mazurskiego (zamek zakonny, 1340, 176, 1794, nr rej.: 510 z 14.06.1961) oraz znajduje się na obszarze zespołu urbanistycznego wpisane do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego 22 sierpnia 1960 r. pod numerem A-573. Teren, na którym przewidziana jest inwestycja znajduje się również w strefie ochrony konserwatorskiej „A” oraz w strefie ochrony archeologicznej „OW”.

Obiekt jest własnością Gminy Miasto Działdowo.

Ponadto z zawartą umową, przedmiotem opracowania są następujące obiekty:

- zachodnio-południowe skrzydło zamkowe (siedziba Urzędu Miasta Działdowo)
- dziedziniec zamkowy (w zakresie zaprojektowania nowych izolacji przeciwwodnych nad piwnicami przynależącymi do skrzydła zachodniego)
- elewacje głównego skrzydła zamkowego (w zakresie programów konserwatorskich łącznie ceglanego)
- fragment dawnego podzamcza od strony zachodniej (w zakresie zaprojektowania nowego ogrodzenia od strony Kanału Młyńskiego i uporządkowania terenu)

Zamek w Działdowie został ostatecznie opuszczony w połowie XIX wieku, by doraźnie pełnić jedynie funkcje magazynowe i gospodarcze. W kaplicy i refektarzu funkcjonowała też tymczasowa kaplica ewangelicka. Pierwsze prace konserwatorskie w obiekcie podjęto na początku XX wieku (odbudowa dachu nad skrzydłem głównym). W latach 70 XX w. rozpoczęto przebudowę obiektu dla potrzeb muzeum, biblioteki i domu kultury. Prace tych nigdy nie ukończono. Jedynie na początku XXI wieku przystosowano skrzydło południowo-zachodnie dla potrzeb urzędu miasta. Wówczas przeprowadzono też prace przy murach obwodowych i wybudowano dziedziniec zamkowy. Najcenniejsze, gotyckie skrzydło pozostawało nieużytkowane i niedostępne dla turystów i mieszkańców miasta. Jego rewaloryzację przeprowadzono w latach 2016-2018, umieszczając w nim placówkę muzealną.

Celem projektu jest podniesienie walorów estetycznych, a co za tym idzie również turystycznych zespołu zamkowego poprzez:

- a) przebudowę i remont elewacji północno-wschodniej (dziedzińcowej obecnie Urzędu Miasta),
- b) konserwację nieobjętych pracami w ramach ostatniego remontu gotyckich elewacji głównego skrzydła zamkowego,
- c) uporządkowanie otoczenia obiektu (część przedzamcza) a także podniesienie walorów funkcjonalnych części biurowej zamku poprzez nową aranżację części pomieszczeń, w tym biura obsługi mieszkańców i dotychczasowej sali posiedzeń Urzędu Miasta.

Dokumentacja projektowa będzie zawierała:

- część ogólną i rozwiązania architektoniczno-budowlane,
- projekt instalacji elektrycznych i teletechnicznych dotyczący pomieszczeń o zmieniającym się zagospodarowaniu.

Obiekty uzupełniają Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót oraz przedmiar robót i kosztorys inwestorski.

Dotychczasowa dokumentacja projektowa została poprzedzona :

- badaniami archeologicznymi (prowadzonymi od 1957 r. m.in. przez: A. Gradawskiego, M. Milewską, A. Mackiewicza),
- badaniami architektonicznymi I. Galickiej (1959)
- badaniami konserwatorskimi nawarstwień malarskich (malowidło w refektarzu, wykonanymi przez mgr Izabelę Świętochowską),
- uzupełniającymi badaniami gruntu,
- ekspertyzą stanu ochrony przeciwpożarowej budynku,
- inwentaryzacją budowlano-konserwatorską (wykonana przez autorów n/n projektu).

Inwentaryzacja obiektów i wyniki wym. badań stanowiące odrębne opracowania oraz przyjęte przez inwestora propozycje koncepcyjne były podstawą dla obecnych rozwiązań projektowych.

2. PODSTAWA FORMALNA WYKONANIA DOKUMENTACJI

- umowa nr GP1.272.1.27.2019 zawarta w dn. 16.09.2019 r. z Gminą - Miastem Działdowo.
 - Pomiar geodezyjny – mapa dla celów projektowych wykon. przez „Usługi Geodezyjno Kartograficzne – Grzegorz Kwiatkowski” z dnia 9.04.2019
 - Inwentaryzacja wykonana przez zespół autorski n/n opracowania - wrzesień-grudzień 2019 r.
 - Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23.07.2003r.
 - Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków i innych działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych.
 - Ustawa z dnia 10 maja 2007r. o zmianie ustawy z 7.07.1994r - Prawo budowlane,
 - Rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego,
 - Rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 2 września 2004r w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego,
 - Rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
 - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Działdowo.
- Decyzja Wojewódzkiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej dot. Ekspertyzy Technicznej Stanu Ochrony Przeciwpożarowej gotyckiego skrzydła zamku krzyżackiego w Działdowie

3. UWARUNKOWANIA TECHNICZNO-PRAWNE REALIZACJI

3.1. Ochrona prawna obiektu

Projekt nie wprowadza do użytkowanej części obiektu nowych funkcji, zostaje zachowana funkcja biurowa administracji publicznej. Nie zostaje naruszony dotychczasowy status prawny obiektu. Budynek znajduje się w rejestrze zabytków województwa warmińsko-mazurskiego (zamek zakonny, 1340, 1676, 1794, nr rej.: 510 z 14.06.1961) oraz znajduje się na obszarze zespołu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego 22 sierpnia 1960 roku pod numerem A-573. Teren, na którym przewidziana jest inwestycja znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej „A” oraz w strefie ochrony archeologicznej „OW”.

3.2. Zagrożenia dla środowiska, higieny i zdrowia

Projekt nie zmienia sposobu zagospodarowania otoczenia obiektu, w tym zieleni. W otoczeniu zamku nie występują zagrożenia dla środowiska, higieny i zdrowia. Powyższych zagrożeń nie powoduje funkcja usług administracji i usługi kultury. Powyższe funkcje nie zostały ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r jako *przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko*. Bez zmian pozostaje kubatura i powierzchnia zabudowy obiektów. Inwestycja nie utrwała i nie zwiększa ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich. Na terenie zespołu zamkowego nie występuje wpływ eksploatacji górniczej. W sąsiedztwie obiektu nie występują obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary sieci Natura 2000.

3.3. Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Obiekt istniejący. Elementy budynku będące tematem n/n dokumentacji są dostępne dla osób niepełnosprawnych. W projekcie przewidziano także dostosowanie dla potrzeb osób niewidomych i słabowidzących.

3.4. Bezpieczeństwo pożarowe

Budynek średniowysoki, zaliczony do kategorii ZL I. Klasa odporności pożarowej obiektu „B”.

W zakresie bezpieczeństwa pożarowego projekt wyłącznie poprawie je względem istniejącego obecnie obiektu. W ramach projektu zostanie wykonane dodatkowe wyjście ewakuacyjne z parteru o skrzydłach o łącznej szerokości 180 centymetrów i skrzydłach drzwiowych o szerokości 90 cm. Ponadto zlikwidowana zostanie sala konferencyjna na

piętrze budynku przeznaczona do użytku ponad 50 osób (60) i zastąpiona pokojami biurowymi dla 10 stałych użytkowników. Nowe pokoje zostaną wydzielone jako odrębna strefa pożarowa drzwiami o odporności ogniowej 30 minut i ścianką szklaną o odporności 60 minut. Pozostałe elementy projektu, tj. remont nawierzchni dziedzińca, remont i przebudowa elewacji oraz zagospodarowanie ogrodu zamkowego nie mają wpływu na bezpieczeństwo pożarowe. Zagadnienia wyszczególnione do rozpoznania na podstawie rozporządzenia MSWiA z dn. 7.06.2010r w sp. uzgadniania proj. budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej:

a) powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji

powierzchnia zabudowy 444,8 m², powierzchnia użytkowa 1391 m², kubatura 5858 m³
budynek pięć kond. wysokości 20,10m (do stropu nad najwyższą kondygnacją 19,89m)

b) odległość od obiektów sąsiadujących

Budynek jest częścią kompleksu zamkowego przylega do istniejącego obiektu muzealnego (skrzydło gotyckie zamku) położnego na działce 1054/1. Zbiorniki stacji benzynowej znajdującej się na działce 1184/5 oddalone od projektowanego budynku o 130 m.

c) przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego poniżej 500MJ/m²

d) kategoria zagrożenia ludzi

ZL III– użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II

e) ocena zagrożenia wybuchem

Wewnątrz projektowanego budynku nie występuje zagrożenie wybuchem.

f) podział obiektu na strefy pożarowe

Likwidacja jedyne go pom. dla ponad 50 os. (sala konferencyjnej na piętrze). Skrzydło urzędu miasta stanowi jedną strefę pożarową, oddzielną strefą jest przyległe skrzydło muzeum.

g) klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej

budynek w klasie „B” odporności poż. (gł. konstrukcja nośna R 120; konstrukcja dachu R 30; stropy REI 60; ściany zewnętrzne EI 60; ściany wewnętrzne EI 30; przekrycie dachu RE 30)

h) warunki ewakuacji

Ewakuacja z pomieszczeń: długość dojścia przy dwóch kierunkach nie przekracza 40m, przy jednym kierunku 10m. Drogi ewakuacyjne winny zostać oznakowane wg PN-92/N-01256/02.

Istniejąca ewakuacyjna klatka schodowa (wykonana zgodnie z Kartą Analityczną Obiektu opracowaną do Proj. Remontu i Adaptacji Zamku w Działdowie na Urząd Miejski przez bryg. inż. A. Hrynakowskiego 24.09.1999) z biegami o szerokość 120cm, drzwi do klatki schodowej dymoszczelne, klatka schodowa oddymiana (klapy dymowe o pow. ponad 2,6m²).

i) sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Przewody i kable wraz z zamocowaniami stosowane w systemach zasilania i sterowania urządzeniami służącymi ochronie przeciwpożarowej powinny zapewniać ciągłość dostawy energii elektrycznej w warunkach pożaru poprzez wymagany czas działania urządzenia ppoż, nie mniejszy niż 90 minut. Inst. odgromowa - wg PN, w wykon. podstawowym.

j) dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie

- instal. sygnalizacyjno-alarmowa istniejąca, stałe i półstałe urz. gaśnicze nie są wymagane,
- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa – istnieją hydranty na wszystkich kondygnacjach, rozmieszczenie hydrantów zg. z projektem architektonicznym. Zasięg hydrantów w poziomie obejmuje całą powierzchnię budynku, strefy pożarowej lub pomieszczenia, z uwzględnieniem długości odcinka węża hydrantu wewnętrznego określonej w normach. Wydajność hydrantów 10dm³/s, średnica 52mm.

k) wyposażenie w gaśnice

na każde 100m² powierzchni strefy pożarowej jedna gaśnica 2kg lub 3dm³, ale też przy uwzględnieniu odległości, dojść, dostępu oraz specyfiki obiektu.

l) zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

wodę do celów przeciwpożarowych zapewnią hydranty nadziemne dnØ80 o wydajności 10 dm³/s. Hydrant znajduje się przy ul. Męczenników na działce 1049/7 w odległości 120m od projektowanego budynku drugi w dziedzińcu zamkowym ok 10m od budynku.

m) drogi pożarowe

Drogą pożarową - wjazd od ulicy Zamkowej przez bramę pożarową (wys. 4,3m, szer. 4,42 m) oraz dziedziniec - plac manewrowy dla wozu strażackiego (28x31m). Parametry drogi pożarowej spełniają wymagania określone w rozporządzeniu MSWiA w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 24 lipca 2009r. Nr 124, poz. 1030).

4. RYS HISTORYCZNY POWSTANIA I KSZTAŁTOWANIA OBIEKTU

Zamek w okresie krzyżackim – ogólna historia obiektu

Pierwsze wzmianki źródłowe o zamku pochodzą z roku 1343 kiedy to Wielki Mistrz Ludolf König przebywając w działdowskim „domu” zakonnym nadał Mikołajowi Megirlinowi 50 włók ziemi nad rzeką Szkotówką.¹ W opisie granicy mazowiecko – krzyżackiej powstałym przed 8 listopada 1343r ponownie wymieniony został dom (Haws) w Działdowie.² W roku następnym w przywileju lokacyjnym dla miasta Działdowa Wielki Mistrz zezwolił mieszczanom na połów ryb w Nidzie poniżej zamku (castrum).³ W ponowionym przywileju lokacyjnym miasta z roku 1349 w opisie granic ziem nadanych miastu wymieniany jest znów zamek (huß) oraz tama poniżej zamku.⁴ W roku 1350 po raz pierwszy jako świadek przy nadaniu przywileju dla wsi Kisiny występuje krzyżacki urzędnik rezydujący w Działdowie – brat Kunemunt Malsleibe nasz pfleger w Działdowie.⁵ Jego następcą Ludwig von Brandenburg nazywany jest wójt. Pięciu kolejnych urzędników rezydujących w zamku znów nazywanych jest tylko pflegerami). Dopiero od roku 1383 i urzędowania Hensela von Lichtenstein Działdowo na stałe podniesione zostało do rangi wójtostwa. W 1376 Działdowo miało uciepieć w wyniku najazdu litewskiego⁶ (informacje zawarte w kronice P. Dusburaga jednak na to nie wskazują).

Zamek działdowski na przełomie XIV i XV wieku był odwiedzany zarówno przez Wielkich Mistrzów (liczne dokumenty wystawione w Działdowie) jak i książąt mazowieckich (np. w roku 1404 w Działdowie gościł książę Janusz⁷).

W wieku XV warownia wielokrotnie zajmowana była przez wojska polskie. Po raz pierwszy wojska Jagiełły zajęły ją w roku 1410 przed bitwą pod Grunwaldem, po czym przekazana została księciu mazowieckiemu Ziemowitowi. Krzyżacy odbili zamek już 26 września 1410 roku.⁸ Ponownie Polacy zajęli warownię już w roku 1414 a następnie w roku 1422. W momencie wybuchu wojny trzynastoletniej zamek znalazł się w posiadaniu powstańców ze Związku Pruskiego. W lutym 1455 przejściowo opanowali go Krzyżacy po czym podstępem odzyskali powstańcy pod dowództwem Jana Klody. Definitywnie Zakon dobił zamek dopiero w roku 1460. Podczas ostatniej wojny polsko-krzyżackiej 30 kwietnia 1520 roku po dziewięciodniowym oblężeniu, Piotr Kryski, kasztelan płocki i dzierzawca Mławy z okolicznymi wsiami. 4 maja tego roku król Zygmunt Stary powierzył mu komendę nad zamkiem i wójtostwem działdowskim. Za swe zasługi przy opanowaniu zamku Kryski otrzymał od króla 600 florenów na dzierżawie mławskiej.⁹ Po ostatecznym pokonaniu zakonu krzyżackiego i sekularyzacji Prus Zakonnych, Działdowo weszło w skład Księstwa Pruskiego.

¹ PrU, t. 3/2, nr 602

² PrU, t. 2/2, nr 613; Długokęcki W., Kowalczyk E., *Opis granicy Mazowsza z państwem zakonu krzyżackiego z XIV wieku*, [w:] Kwartalnik Historyczny, r. CIX, 2002, 2, s. 7, tam też wątpliwości autorów co do użycia do określenia zamku słowa „Haws”, którym miano zwykle określać zamki konwentualne – por. rozważania na temat sposobu określania zamków w źródłach krzyżackich: Józwiak S., Trupinda J., *Krzyżackie zamki komturskie w Prusach, Topografia i układ przestrzenny na podstawie średniowiecznych źródeł pisanych*, Toruń 2012, s. 36

³ PrU, t. 3/2, nr 661; słowo *castrum* zwykle oznaczało cały zespół zamkowy w znaczeniu militarnym – por. Józwiak, Trupinda 2012, s. 36

⁴ PrU, t. 4, nr 455

⁵ PrU, t. 4, nr 605

⁶ Milewska M., *Badania archeologiczne na zamku w Działdowie, woj. ciechanowskie w latach 1981-82*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 3

⁷ *Das Maienburger Tresslerbudch, der Jahre 1399-1409*, wyd. Joachim, Königsberg 1896, s. 365

⁸ Mogilnicki Z., *Kronika ziemi działdowskiej*, Działdowo 1990, s. 8-9

⁹ PSB t. XV, 1972

W jak wykazały zarówno badania architektoniczne¹⁰ jak i archeologiczne¹¹ zamek ukształtowany został w wyniku realizacji kilku średniowiecznych faz budowlanych. Budowla wzniesiona została na surowym korzeniu¹² na północnym skraju doliny rzeki Działdówki, w miejscu gdzie uchodził do niej bezimienny strumień. Było to więc naturalnie obronne miejsce od południa, wschodu i północnego-wschodu chronione szerokimi bagnistymi dolinami.

W pierwszym etapie wzniesione zostały mury magistralne Domu Wielkiego.¹³ Budowla prostokątna o wymiarach 44,8 na 11,6 metra usytuowana na osi południowy-zachód – północny-wschód podzielona została ścianami poprzecznymi na trzy mniej więcej równe części. W części południowo-zachodniej powstały dwuprzęsłowa piwnica, analogiczne pomieszczenie na parterze oraz tróprzędłowa sala na piętrze. Część środkową podzielono od razu na mniejsze pomieszczenia. Od południowego-zachodu wydzielono podłużne pomieszczenie pełniące rolę furty prowadzącej z dziedzińca zamkowego w kierunku przepływającego u stóp zamku Kanału Młyńskiego. Ścianę furty w piwnicy dźwigały dwie masywne ostrołuczne arkady. Pozostałą przestrzeń środkowej części przyziemia skrzydła miły zajęły dwie prostokątne sale. Analogicznie rozwiązanie zastosowano w piwnicy. Na piętrze natomiast cały środek skrzydła zajęła tróprzędłowa kaplica. Część północno-wschodnia budynku zajęta została przez jedno pomieszczenie na parterze i jak się zadaje dwa pomieszczenia na piętrze oraz jedno na trzeciej kondygnacji. Ta część skrzydła zamku była niepodpiwniczona. Najwyższą trzecią kondygnację być może obiegał ganek obronny ze strzelnicami. Komunikacja pionowa pomiędzy kondygnacjami zapewniona została dwoma biegami schodów wykonanymi w grubości ściany działowej pomiędzy środkową a północno-wschodnią częścią skrzydła. Jeden bieg łączył piwnicę z przyziemem, drugi piętro krużganków z trzecią kondygnacją i poddaszem. Piwnice były dodatkowo dostępne dwoma biegami schodów przyległymi do elewacji północno-zachodniej. Wszystkie pomieszczenia parteru poprzez portale wiodące wprost z dziedzińca, sale pięta natomiast poprzez portale z krużganka. Komunikacja pozioma w obrębie piwnicy i drugiej kondygnacji możliwa była wyłącznie za pośrednictwem krużganka i dziedzińca. W ścianach dzielących części budynku nie wykonano bowiem żadnych przejść. Jedynie na parterze połączono ze sobą sale położone po obu stronach furty. Drzwi (obecnie nieistniejące znajdowały się na osi ścian poprzecznych. Elewacje w zasadzie pozbawione były elementów dekoracyjnych. Jedynie wysokie okna kaplicy i refektarza oraz okno izby mieszkalnej otrzymały obramienie pojedyncze z profilowych cegieł.

¹⁰ Galicka I., *Zamek w Działdowie*, PKZ Warszawa, 1959, mps. w zb. WKZ Olsztyn

¹¹ Gradawski A., *Badania archeologiczne na dziedzińcu zamkowym 1958*; Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn; Mackiewicz A., *Sprawozdanie z badań archeologicznych przeprowadzonych przy reliktach tzw. podpory mostowej (stanowisko II – zamek, wykop 7) od strony ul. Zamkowej w Działdowie*, Stawiguda 2005

¹² Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 5 („Fundamenty [Domu Dużego] sadowione były na calcu stalowo-szarej piaszczystej ziemi. Zawierała ona nieliczne ułamki naczyń datowanych na XI-XII wiek. Niewielka przebadana powierzchnia nie pozwala obecnie jednoznacznie określić charakteru tej warstwy. Znajdowane w niej węgielki drzewne skłaniać mogą do przypuszczenia, iż uznać ją można za osadniczą. Bezpośrednio na niej właśnie usypano u schyłku pierwszej połowy XIV wieku sztuczne wzgórze zamkowe o średnicy ok 75 metrów oraz wymurowano fundamenty Domu Dużego.”)

¹³ W trakcie badań archeologicznych z roku 1957 w wykopie usytuowanym na środku dziedzińca odnaleziono fragment narożnika kamiennych fundamentów, które wystąpiły poniżej warstwy spalenizny, fundament usytuowany był pod kątem ok. 45° względem głównego skrzydła zamku. Gerquin B., *Zamki w Polsce*, Warszawa 1984, s. 147. Niektórzy autorzy łączą tę budowlę z pierwszą strażnicą krzyżacką jaka miała zostać wzniesiona w tym miejscu już w roku 1306 (Mackiewicz A., *Sprawozdanie z badań archeologicznych przeprowadzonych przy reliktach tzw. podpory mostowej (stanowisko II – zamek, wykop 7) od strony ul. Zamkowej w Działdowie*, Stawiguda 2005, s. 25). Data 1306 pojawia się jednak jedynie w krótkim opisie historii Działdowa zamieszczonym w dziele C. Hartknocha (Hartknoch, C., *Altes und Neues Preussen, oder preussischer Historien zwei Theil*, Frankfurt am Main 1684) i jest często uważana za mało prawdopodobną. Być może wymieniany relik jest fragmentem jakiej tymczasowej budowli związanej z wznoszeniem zamku, na co wskazywała by niewielka grubość jego fundamentów.

Okna przyziemia i piętra posiadały pojedynczy uskok wykonany z nieprofilowanej cegły. W elewacji północno-zachodniej wykonano natomiast 6 portali gotyckich. Dwa z nich prowadzące do skrajnych pomieszczeń przyziemia były prostymi, ostrołucznie zamkniętymi portalami uskokowymi bez profilowanych ościeży. Portale piętra otrzymały natomiast ościeża z cegieł z profilem w formie wałka. Dwa z nich prowadziły do refektarza, jeden do kaplicy i jeden do izby mieszkalnej.

Ostatnią kwestią związaną z elewacjami i dekoracją najstarszego skrzydła zamkowego jest problem szczytów. Nie jest pewne bowiem czy skrzydło zamkowe powstało od razu w pełnej wysokości. Być może pierwotnie było niższe o jedną kondygnację. Na takie rozwiązanie wskazywało by występowanie na poziomie sklepień nad kaplicą i refektarzem strzelnic, a także zastosowanie w szczytach zamkowych kształtek nie występujących w żadnym innym miejscu obiektu.

Równocześnie z wznoszeniem pierwszego skrzydła zamkowego postępowało formowanie sztucznego nasypu wzgórza, na którym stała warownia. Fundamenty skrzydła posadowiono bowiem około 0,5 metrowym wykopie po czym wzniesiono jej do wysokości ok 1 m ponad grunt. Następnie obsypano je piaszczystą ziemią podwyższając równocześnie wzgórze. W kolejnym etapie ponownie nadmurowano fundamentu o kolejny metr i obsypano je ziemią. Kontynuując ten proces uzyskano fundamenty zagłębione ok 5,5 metra poniżej nowo uzyskanego poziomu dziedzińca (średnio 3 m ponad pierwotnym poziomem terenu).¹⁴

W drugim etapie budowy zamku kontynuowano prace zaplanowane już w momencie podjęcia budowy pierwszego skrzydła zamkowego. Do północnego i zachodniego narożnika Domu Wielkiego do uprzednio pozostawionych strzypii dostawiono południowo-zachodni i północno-wschodni mur kurtynowy wyznaczające dwa kolejne boki dziedzińca. Od północnego-zachodu dziedzińiec zamknięto trzecim murem kurtynowym. Mury południowo-zachodni i północno-zachodni posiadały trzy kondygnacje strzelnic. W dolnej, dostępnej z poziomu dziedzińca otwory rozmieszczono równo co pręt chełmiński, środkowa kondygnacja, analogiczna do niższej dostępna była z drewnianego ganku zawieszonego na murze. Najwyższa w z innym wykończeniem strzelnic wykonana była w cienkim murze i dostępna z ganku na odsadźce muru. Nie znana pozostaje forma muru północno-wschodniego, można jednak przypuszczać, iż przynajmniej w dolnych partiach był on analogiczny do pozostałych. Powstał wówczas dziedzińiec o trapezoidalnym kształcie wyraźnie rozszerzający się w kierunku północno-zachodnim. W narożniku zachodnim dziedzińca wzniesiono wówczas masywną wieżę/basztę narożną. Posiadała ona plan zbliżony do kwadratu (13,4 x 13,5 m) oraz mury ponad trzymetrowej grubości w przyziemiu. Wieża posiadała również dwie kondygnacje piwnic a jej fundamenty sięgały ponad 8 metrów poniżej poziomu dziedzińca. Nie znana pozostaje wysokość wieży. Niektórzy badacze przypuszczają, iż nigdy nie została ukończona.¹⁵ Podczas budowy piwnic do razu wykonano opory pod planowane sklepienia. Równocześnie z wieżą wzniesiono również przylegający doń budynek bramy. W narożniku północnym dziedzińca powstała druga mniejsza baszta. W partii cokołowej wzniesiono ją na planie kwadratu, wyżej ośmioboku a najwyższe kondygnacje miały mieć plan koła. Zapewne w tym samym czasie powstał również most prowadzący do bramy zamkowej ponad mokrą fosą.¹⁶ Most posiadał pięć murowanych filarów i również murowany przyczółek (obecnie częściowo zachowany).¹⁷ Pomost wykonany był w konstrukcji drewnianej.

¹⁴ Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 5

¹⁵ Gerquin B., *Zamki w Polsce*, Warszawa 1984, s. 147

¹⁶ Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 10

¹⁷ A. Mackiewicz przypuszcza, iż zachowana ceglana część przypory mostowej pochodzi dopiero z XVIII wieku. dowodem na to ma być wymurowanie jej w tzw. wątku fortecznym (układ główkowy) - Mackiewicz A., *Sprawozdanie z badań archeologicznych przeprowadzonych przy reliktach tzw. podpory mostowej (stanowisko II – zamek, wykop 7) od strony ul. Zamkowej w Działdowie*, Stawiguda 2005, s. 38. Wnioski te są

Jak przypuszczała M. Milewska budowę murów obwodowych i baszt rozpoczęto niedługo po zakończeniu pierwszego etapu budowy, prawdopodobnie w trzeciej ćwierci XIV wieku. Ponieważ nasyp sztucznego wzgórza nie był jeszcze dostatecznie spoisty fundamenty murów kurtynowych wykonywano w wąsko-przestrzennych szalowanych wykopach. Resztki tych szalunków i ich odciski na fundamentach muru północno-wschodniego odnaleziono podczas wykopalisk z lat 1981-1989.¹⁸

Trzeci etap budowy zamku obejmował zapewne budowę sklepień nad piwnicami i parterem głównego domu zamkowego (nie jest pewne czy w owym czasie powstało również sklepienie nad wschodnim pomieszczeniem parteru). Sklepienia wykonano odmiennie niż pierwotne zakładano (pierwotne opory sklepienie zachowały się w jednym z pomieszczeń parteru). Wymusiło to m.in. zamurowanie okna parteru w elewacji południowo-zachodniej, w którym osadzono wspornik sklepienny, czy drzwi pomiędzy furką wodną a pomieszczeniem zachodnim. Datowanie tej fazy budowlanej możliwe jest tylko poprzez analogie do podobnych rozwiązań w zamkach państwa krzyżackiego w Prusach. Podobnie sklepienia założono m.in. w zamku w Ostródzie, Olsztynku, Lidzbarku Warmińskim, Ornecie, Kwidzynie wszystkie dotowane są na ok połowę XIV wieku.

W etapie czwartym zaczęła powstawać trwała, pierwotnie nieplanowana, zabudowa przy murach kurtynowych czyli skrzydło północno-wschodnie i być może południowo-zachodnie. Skrzydło północno-wschodnie mogło powstać w czwartej ćwierci XIV wieku. Dowodem na to ma być znaleziony w warstwie spalenizny, którą przecięły mury budowanego skrzydła kwartnik krzyżacki z czasów Wielkiego Mistrza Winricha von Knipprode.¹⁹ Mury skrzydła wzniesiono na fundamentach sięgających do 3,5 m poniżej obecnego poziomu dziedzińca. Ściana frontowa nowego, czterokondygnacyjnego, dostawiona została do murów domu wielkiego w taki sposób iż przesłoniła dwa prowadzące doń portale, jeden w przyziemiu drugi na kondygnacji reprezentacyjnej. W początkowej fazie istnienia przyziemie nowego skrzydła podzielone zostało na trzy pomieszczenia, z których środkowe było wyraźnie dłuższe. Jak już wspomniano budowa nowego obiektu przesłoniła część wejść do głównego domu zamkowego. Wymusiło to przebicie nowych wejść do wschodniego pomieszczenia przyziemia domu wielkiego, jednego prowadzącego z dziedzińca drugiego na osi przyziemia nowego skrzydła.

Piąty etap budowy przypada na przełom XIV i XV wieku. Jak wynika z ksiąg wydatków zakonnych na początku XV wieku na zamku prowadzono intensywne prace budowlane. W roku 1404 wymieniane są bliżej nieokreślone prace murarskie.²⁰ W roku 1407 na roboty murarskie wydano aż 1397 marek (grzywien),²¹ co stanowiło w owym czasie równowartość 8,2% kosztów budowy dużego czteroskrzydłowego zamku w Ragnecie.²² Nie wiadomo jednak którą konkretnie część obiektu w owym czasie zrealizowano. Z wydatkami tymi dają się powiązać prace w przyziemiu skrzydła północno-wschodniego. Jak wskazują wyniki badań archeologicznych jego południowe pomieszczenie podzielono w owym czasie ścianą działową

jednak jak się całkowicie błędne. Układ główkowy w tym zachowanym relikcie wynika ewidentnie z wymurowania go pierwotnie w wątku gotyckim. W przypadku zastosowania wątku gotyckiego w murze grubszym niż długość jednej wozówki (jedna stopa) nie chcąc doprowadzić do rozwarstwienia muru w jego wnętrzu trzeba ułożyć wszystkie cegły prostopadle do lica muru (jednej wozówce odpowiadają dwie główki). W przypadku skucia lica muru, a tak miało miejsce w tym przypadku odstania się cegły ułożone wyłącznie główkami prostopadłymi do lica (por. średniowieczny mur podzamcza zachowany działdowski, zachowany w dawnej plebani ewangelicko reformowanej ze skutym licem, w którym obecnie widoczne są same główki)

¹⁸ Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 6

¹⁹ Milewska M., *Badania archeologiczne na zamku w Działdowie woj. ciechanowskie w latach 1981-1982*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 3

²⁰ *Das Grosse Ämterbuch des Deutschen Ordens*, wyd. Ziesemer W., Dzanig 1921, s. 324

²¹ *Das Grosse Ämterbuch des Deutschen Ordens*, wyd. Ziesemer W., Dzanig 1921, s. 324

²² Herrmann C., *Mittelalterliche Architektur im Preussenland*, Petersberg 2007, s. 153

²³ i zapewne nakryto dwuprzęsłowym sklepieniem na granitowych wspornikach. Zakładając sklepienie zamurowywano też przejście do skrzydła południowo-wschodniego, w którego środku wypadł jeden ze wsporników. Takie same jak w skrzydle północno-wschodnim wsporniki zastosowano też przy przesklepieniu wschodniego pomieszczenia przyziemia domu wielkiego. To sklepienie z kolei otrzymało profilowane żebra o takim samym wykończeniu jak zastosowane w sklepieniu kaplicy i refektarza. Do dużej akcji budowlanej z początku XV wieku można więc próbować przyporządkowywać, przesklepienie przyziemia skrzydła północno-wschodniego oraz części parteru i piętra domu wielkiego. Pogląd podobny wyraził już I. Galicka, za nią G. Guerquin i wreszcie Jerzy Frycz,²⁴ którzy poza sklepieniami kondygnacji reprezentacyjnej, na przełom XIV i XV datowali jednak jeszcze nadbudowę najwyższej kondygnacji domu wielkiego i szczyty.

Kolejne etapy prac budowlanych wiążą się już z usuwaniem zniszczeń spowodowanych kolejnymi działaniami wojennymi. Ze względu na brak szczegółowych danych nie można jednak precyzyjnie określić ich zakresu. Być może w związku z wydarzeniami wojennymi z 1410 lub 1414 roku w roku 1419 mistrz Hannus prowadził na zamku bliżej nieokreślone prace ciesielskie (*meister Hannus ken Soldaw dem czimerman*).²⁵ Zapewne ze zniszczeniami którejś z wojem polsko-krzyżackich związana jest także odbudowa wieżby dachowej nad domem wielkim i przebudowa obu jego szczytów. W jej wyniku zmieniono zarówno kąt nachylenia połaci dachowych, znacznie obniżając kalenicę jak i geometrię samych szczytów. Szczyty rozebrano do połowy ich wysokości, zlikwidowano także okrągłe wiatrownice (otwory wiatrowe). Odbudowując górne partie szczytu (blendy z dekoracją maswerkową) zrezygnowano również z wykorzystania kształtek ceramicznych, charakterystycznych dla pierwszej fazy szczytu.²⁶

Zamek jako rezydencja książęca i siedziba starostów

Po 1525 roku warownia stała się jedną z reprezentacyjnych siedzib księcia Albrechta Hohenzollerna, jej przebudowę w roku 1551 powierzono mistrzowi ciesielskiemu Blasienowi z Królewca.²⁷ Kolejne prace miały miejsce za czasów księcia Jerzego Fryderyka. Rozpoczęto je w roku 1583. Siłami rzemieślników działdowskich a także czterech murarzy i trzech cieśli z Królewca wzniesiono tzw. nowy gmach. Przebudowa ta dotknęła południowo zachodniego skrzydła zamku oraz wieży przybramnej wraz z bramą, wzniesiono nowe krużganki oraz wieżę schodową tzw. ślimak. Budowla przybrała formy renesansu północnego, z charakterystycznymi manierystycznymi szczytami. Nie znany pozostaje projektant przebudowy, choć F. Gause przypuszcza iż był to Blasius Berwart, architekt królewiecki, autor m.in. przebudowy zachodniego skrzydła zamku królewieckiego.

Podczas „potopu” w roku 1656 przez kilka miesięcy z zamku działdowskiego król szwedzki Karol X Gustaw kierował poczynaniami swych wojsk w sąsiedniej Polsce. Nie remontowany zamek zaczął powoli popadać w ruinę.

W roku 1676 po wykupieniu starostwa działdowskiego z rąk dzierżawcy (zamek był wydzierżawiony od roku 1636) budowniczy królewiecki Peter Lemke wykonał jego rysunkową dokumentację z planem przyziemia oraz rozwinięciami elewacji zewnętrznych i dziedzińcowych. W tym samym czasie Wilhelm Bleynagel sporządził inwentarz zamku.

²³ Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 6-7 – ściana pomieszczenia sadowiona w warstwach sięgających chronologicznie po koniec XIV wieku.

²⁴ Frycz J. - hasło Działdowo w: *Architektura gotycka w Polsce*, red. Mroczo T., Arsyński M., Warszawa 1995, s. 60

²⁵ *Das Ausgabenbuch des Marienburger Hauskomturs*, oprac. Ziesemer W., Königsberg 1911 s. 330

²⁶ Przebudowa ta mogła jednak nastąpić dopiero w połowie XVI wieku, w roku 1557 wybudowano bowiem nowy długi strych nad poddaszem - Gause F., *Dzieje okręgu i miasta Działdowa*, Działdowo 2015, s. 211

²⁷ Gause F., *Dzieje okręgu i miasta Działdowa*, Działdowo 2015, s. 211

Okolo 1720 roku ze skrzydła od strony ulicy Męczenników stały już tylko mury zewnętrzne, pozostałe pomieszczenia zamkowe też nie były w dobrym stanie. Przez cały XVIII zamek popadał w dalszą ruinę. Od roku 1772, gdy z zamku wyprowadził się zarząd domen państwowych jego pomieszczenia przeznaczono na magazyny.

W roku 1868 pożar strawił większość pomieszczeń rozebrano basztę przybramną, bramę i skrzydło od strony ogrodu. Dom Wielki przed zniszczeniem uratowali piwowarzy, którzy w zamkowych piwnicach magazynowali cenny trunek. Twierdzili, że rozbiórka górnych kondygnacji może doprowadzić do podniesienia się temperatury w piwnicach, co zaszkodzi piwu. Od pomysłu, więc odstąpiono. Dopiero w latach 1910-11²⁸ odbudowano dach nad Domem Wielkim. Podczas I wojny światowej do refektarza i kaplicy zamkowej przeniesiono nabożeństwa ze spalonego kościoła ewangelickiego. Przekuto wtedy przejście między obu pomieszczeniami niszcząc częściowo zachowane malowidła. W okresie międzywojennym planowano umieścić w zamku muzeum grunwaldzkie. Rozpoczęty w r. 1938 remont przerwała jednak wojna. Częściowo do tych planów powrócono dopiero w latach 70. XX w., gdy przystąpiono do przebudowy zamku na potrzeby biblioteki i muzeum. Do części murów kurtynowych i baszty przybramnej dostawiono modernistyczny budynek biblioteczny. W roku 1989 wszelkie prace przerwano. Dopiero pod koniec lat 90. niedokończony budynek biblioteki przebudowano na siedzibę magistratu o bardzo kontrowersyjnej formie. Dom Wielki nadal stoi nie użytkowany czekając na decyzje władz miejskich.

²⁸ Gause F., *Dzieje okręgu i miasta Działdowa*, Działdowo 2015, s. 227

Legenda

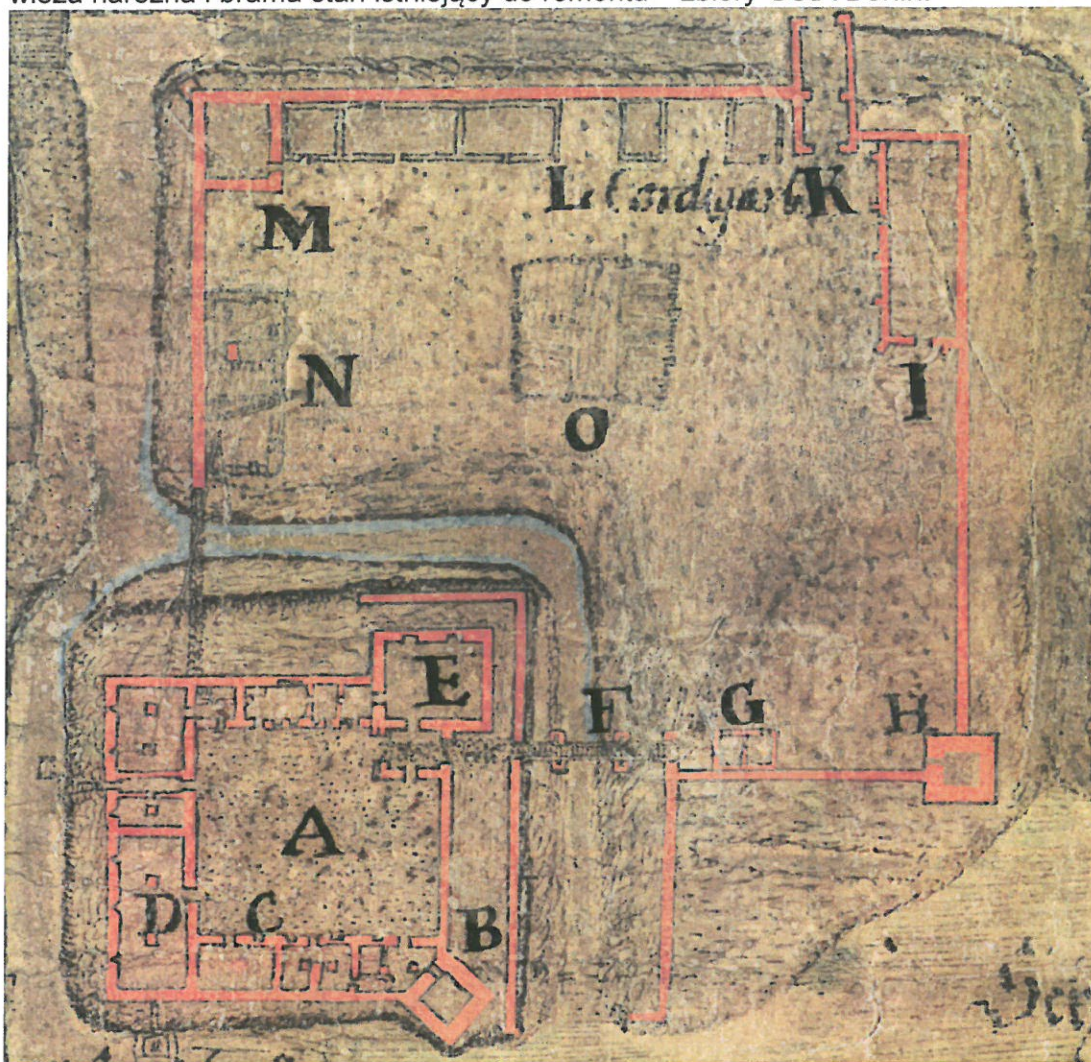
Informacje szczegółowe dotyczące partii objętych projektem

a) skrzydło zachodnie z wieżą narożną i bramą

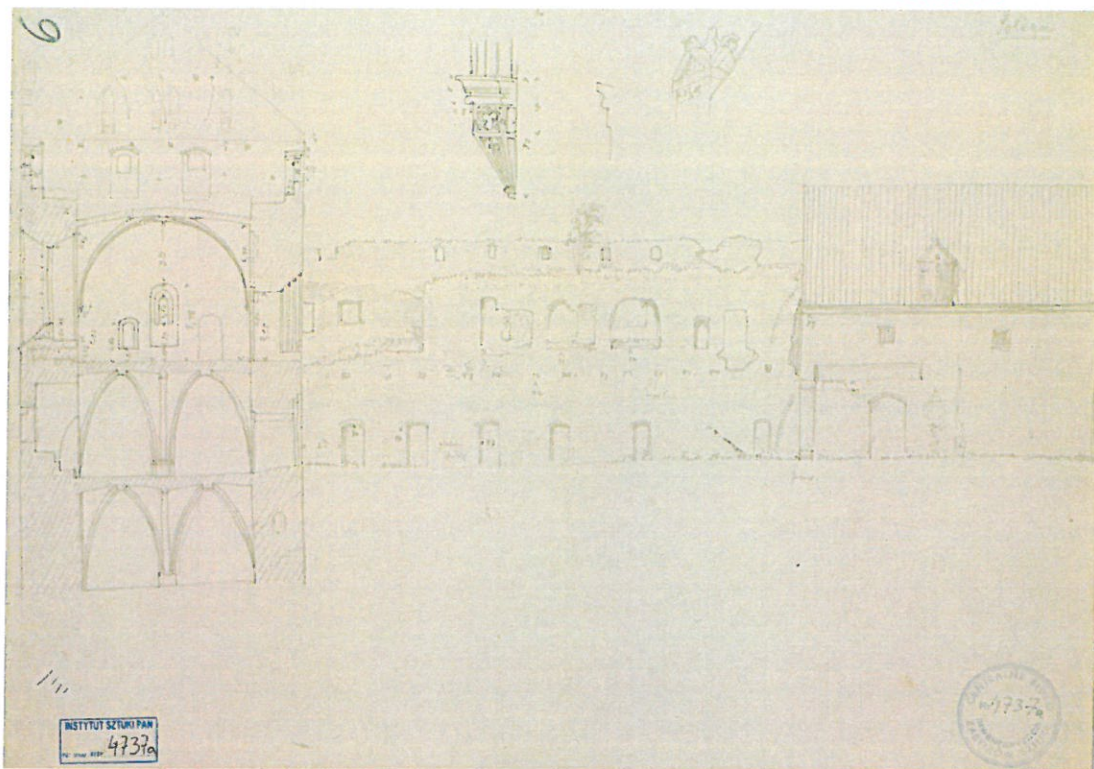
Zachodnie skrzydło zamku, jest prawdopodobnie najslabiej rozpoznany element średniowiecznego czworoboku zamku właściwego. Aż do czasów nowożytnych brak o nim informacji pisanych. Zachował się wprawdzie w pełnej wysokości mur obwodowy zamku, stanowiący równocześnie tylną ścianę skrzydła, jednak ze względu na przekształcenia późniejsze, o planie obiektu czy jego funkcjach nic pewnego nie da się powiedzieć. Nie ma na jego temat również żadnych informacji pochodzących z badań archeologicznych, co wynika z przystąpienia do budowy piwnic nowego skrzydła zamkowego w 70. latach XX w. bez jakiegokolwiek rozpoznania archeologicznego. Jedynie widoczne do dziś na ścianie głównego skrzydła zamkowego ślady wydry po dachu skrzydła zachodniego dają pojęcie o jego gabarytach.

Sporo informacji o wyglądzie skrzydła mamy natomiast z drugiej połowy XVII wieku. Są to zarówno dwa plany zamku, na których owo skrzydło zostało narysowane jak również szczegółowy opis planowanego remontu obiektu, wymieniający szczegółowo wszystkie pomieszczenia jak również ich niedostatki konstrukcyjne. Z owego opisu z roku 1676 wiemy, iż skrzydło było wówczas obiektem piętowym z murowanym parterem i wyższą kondygnacją wykonaną w technologii szachulcowej. Budowniczy Lemke który sporządził opis projektu ocenił iż skrzydło owo nadaje się wyłącznie do rozbiórki i proponował

przez budowniczego P. Lemkego w roku 1676; skrzydło południowo-zachodnie, wieża narożna i brama stan istniejący do remontu – zbiory GStA Berlin.

Plan zamku w Działdowie wykonany przez S. Suchodolca w roku 1686 – Zbiory GStA Berlin

Szkic inwentaryzacyjny reliktów skrzydła południowo-zachodniego wykonany przez C. Steinbrechta – zbiory IS PAN w Warszawie

b) podzamcze i ogród zamkowy

Nie da się precyzyjnie powiedzieć kiedy rozpoczęto budowę podzamcza ani skorelować etapów jego budowy z fazami prac realizowanych na zamku właściwym. Podzamcze musiało być wstępnie wytyczone już w prawdzie w momencie lokacji miasta, bo do niego należało się odnieść wytyczając granice miasta. Budowa podzamcza wiązała się również z kopaniem fos i ich nawodnieniem a co za tym idzie zmianą układu wodnego w pobliżu zamku i miasta. W przywileju lokacyjnym Działdowa z roku 1344 zakon zasugerował możliwość budowy przezeń tam na rzece Działdówce/Nidzie²⁹. W opisie granic miasta zawartym w kolejnym przywileju wydanym w roku 1349 wymieniono już groblę przy zamku³⁰ a w wydanym rok później przywileju dla sąsiednich Kisin staw³¹. Nie wiadomo natomiast kiedy powstały murowane umocnienia podzamcza. Jedyną przesłanką dla ich datowania jest rozmiar zastosowanej cegły. Odpowiada ona zarówno materiałowi wykorzystywanemu do podwyższenia domu wielkiego jak i przy budowie murów obwodowych i baszt zamku właściwego. Ponieważ z końca XIV wieku mamy już informacje o trzymaniu na zamku znacznego inwentarza. Założyć więc można, że powstało ono najpewniej pomiędzy 1344 a 1397 rokiem. Podobne wnioski wysnuła również M. Milewska, która po przeprowadzeniu badań w południowo-wschodniej części podzamcza na podstawie znalezisk ruchomych datowała wzniesienie jego murów na drugą połowę XIV wieku³².

²⁹ PrU, t. 3/2, nr 661 „*Demum adiicientes volumus, si in predicto fluvio per fratres nostros aliqua obstacula vel clausure aut piscine pro molendinis ibidem construendis fient aut parabuntur, quod incole civitatis predictae in eisdem clausuris et piscinis nullam penitus habere debeant piscaturam.*”

³⁰ PrU, t. 4, nr 455

³¹ PrU, t. 4, nr 605

³² Milewska M., *Sprawozdanie końcowe z wykopalisk na zamku w Działdowie w latach 1981-1989*, mps. w zb. WKZ Olsztyn, s. 15

Jedynym fragmentem podzamcza, na którym udało się przeprowadzić badania architektoniczne jest jego północny narożnik. W jego obrębie udało się ustalić trzy fazy budowlane. Pierwsza obejmowała wzniesienie murów kurtynowych wraz z północną basztą narożną oraz północnym przyczółkiem mostu prowadzącego na zamek właściwy. Przy ich budowie wykorzystano technologię analogiczną jak przy budowie murów zamku właściwego. Najpierw w płytkim ok. półmetrowej głębokości wykopie wykonano pierwsze kamienne warstwy fundamentu, następnie mur kamienny podwyższono o kolejne pół metra. Wyższe partie wznoszono z cegły z użyciem rusztowań jednostupowych, opierając pomost roboczy również na wznoszonym murze. Kolejną fazą jest zapewne przebudowa mostu na zamek właściwy z pogrubieniem jego przyczółka od strony południowo-wschodniej. Być może również wtedy dodano mur przeciwskarpy po północno-zachodniej stronie fosy między zamkiem a podzamczem. Trzecią odrębną inwestycją realizowaną na tym obszarze było wzniesienie przy murze północno-zachodnim budynku gospodarczego o nieustalonym przeznaczeniu. Na pozostałości jego fundamentów natrafiono podczas prac budowlanych w 2009 roku przy domu przy ul. Zamkowej 9. Budynek ten miał szerokość ok. 7 metrów a jego ściana północno-wschodnia przylegała do baszty narożnej. Jego fundament posadowiono ok. 1,2 m powyżej fundamentów murów obronnych, w warstwach nasypowych wzgórza co sugerują jego późniejsza metrykę. Został on rozebrany przed 1686 rokiem.

Nie był to oczywiście jedyny budynek gospodarczy na przedzamczu, np. przy murze południowo-wschodnim, czyli na obszarze objętym niniejszym projektem stanęła w latach 20. XVII słodownia, przy murze południowo-zachodnim, tzw. długa stajnia zbudowana w latach 50. wieku XVI mieszcząca poza pomieszczeniami dla koni również oborę i magazyn zboża, w narożniku zachodnim stanął nowy spichlerz, a przy wjeździe na zamek właściwy dom straży zamkowej (później pełnił funkcję domu pisarza). Środek dziedzińca podzamcza zajmował ogród użytkowy

Wspomniana słodownia musiał ulec wkrótce zniszczeniu skoro w roku 1610 wybudowano nową słodownię znów przy południowo-zachodnim murze podzamcza, którą pomalowano na ciemnoczerwono używając do tego 16 funtów pigmentu zwanego Totenkopf, czyli w Polsce bardziej znanego pod łacińską nazwą caput mortui.

Przy omawianiu układu podzamcza kilka wersów trzeba poświęcić również towarzyszącemu mu układowi wodnemu z systemem, kanałów, fos i stawów, które nie tylko podnosiły walory obronne zamku ale również stanowiły istotny element wspomagający przyzamkowe gospodarstwo.

Jak już wspomniano do kopania fos i przekształcenia dotychczas istniejącego układu wodnego w okolicach zamku przystąpiono pomiędzy 1344 a 1350 rokiem. Na pewno wykonano wtedy groblę biegnącą równolegle do głównego skrzydła zamkowego, wzdłuż traktu do Nidzicy, zatamowała ona odpływ wody z bezimiennego strumienia biegnącego na północ od zamku tworząc w jego dolinie staw. Być może również wtedy usypano groblę przecinającą dolinę rzeki Nidy na wysokości wsi Kisiny oraz prowadzący w kierunku zamku kanał. Te spiętrzenia wody zapewniły napęd młynowi zamkowemu jak i dały możliwość nawodnienia fos wokół zamku i podzamcza. W roku 1480³³ lub za rządów wójta Hermanna Koppa (1484-1490)³⁴ usypano istniejącą do dziś groblę kisińską a teren zalany wodą został jeszcze powiększony. Wtedy też ukształtował się ostatecznie układ wodny z wielkim Stawem Zamkowym, oraz mniejszymi stawami Średnim i Górnym położonymi w dolinie wspomnianego bezimiennego strumienia. Korekty tego układu, nie mającej jednak wpływu na bezpośrednie otoczenie zamku dokonano w roku 1607, kiedy to przy okazji budowy szańców i fos przekopano nowe koryto rzeki po południowo-wschodniej stronie doliny na odcinku od obecnego mostu drogowego aż za obecny most kolejowego a rzeka Działdówka/Nida uzyskała zbliżony

³³ GStA PK, XX HA, StA Königsberg, Rep 200, nr kat. B 10108

³⁴ Hennenberger C., *Erclerung der preussischen grössern Landtaffel oder Mappen*, Königsberg 1595, s. 436

do obecnego przebieg³⁵. Stawy na północ od zamku szybko zarastały i jeszcze w XVIII wieku zostały ostatecznie osuszone. W roku 1847 stawy osuszono Staw Zamkowy. Zasadnicze zmiany w obrębie części gospodarczej zamku nastąpiły dopiero w XVIII wieku. W roku 1771 przeniósł się do Księżego Dworu dzierżawca domeny państwowej,³⁶ w krótko potem przeniesiono tam wszystkie funkcje gospodarcze, które dotąd pełnił zamek. Od tego momentu niepotrzebny obiekt stał się źródłem budulca, jego zachowane jeszcze wnętrza wynajmowano przypadkowym użytkownikom, a puste już place starano się sprzedawać. Już w roku 1774 budowniczy (Landbaumeister /Conductour) Bertram sporządził plan zamku i podzamcza w Działdowie, przewidzianych do parcelacji.³⁷ Plan ten jest zarazem najlepszym opisem stanu w jakim w owym czasie znajdowało się zespół zamkowy u schyłku XVIII wieku, warto więc szerzej go omówić. Zamek właściwy składał się wtedy już tylko z dwóch skrzydeł. W głównym (pod lit. „b”) znajdował się wówczas kościół ewangelicko-reformowany oraz bliżej nieokreślone warsztaty (Montirungs Kämmer). Skrzydło południowo-zachodnie (pod lit. „c”) było już opustoszałe i opisano je jako: skrzydło gdzie mieszkania, w których dawniej mieszkał urzędnik. Nie istniały już wtedy skrzydło północno-wschodnie, północna wieża narożna oraz mury przedbamia (pod lit „e”) i opisane jako fundamenty i mury. Poza tym na zamku właściwym oznaczone zostały jeszcze brama i dziedziniec (odpowiednio lit. „d” i „a”). Wokół tereny wokół zamku oznaczono jako strome wzgórza (lit. „A”) częściowo zasypane gruzem i niezdatne do użytku (lit. „g”). Jedynie od południowego zachodu na tarasach znajdowała się plantacja drzewek morwowych posadzonych tam przez urzędników domeny (lit. „h”). Ciągłe istniał most łączący zamek z podzamczem (lit. „i”) a na północny-wschód od niego głęboka fosa (lit. „k”). Od łąk po wschodniej stronie zamek był odgradzony płotem z bali. Z furty wodnej do kanału młyńskiego prowadziły drewniane schody. Szczegółowo przedstawiono również przedzamcze. W jego narożniku północnym stał już wtedy, wspomniany już, dom kaznodziei ewangelicko-reformowanego wraz z przynależnym ogrodem i gospodarstwem (lit. „f”). Nie istniały już natomiast północna baszta narożna i mur północno-zachodni, przynajmniej jako ruina zachowany był mur północno-wschodni i prostopadły do niego mur przeciwskarpy przy fosie. W zachodnim narożniku kompleksu stał jeszcze spichlerz urzędowy (lit. „l”), na wschód od niego stała brama podzamcza (lit. „n”) i sąsiadujące z nią mieszkanie czarnego farbiarza Ohloffa (lit. „o”). Po stajniach i gorzelnii pozostał tylko pusty plac (lit. „C”). Stał nadal południowo-zachodni mur przedzamcza. Nie było już baszty południowej a na jej miejscu znajdowała się ulica. Zlikwidowany i zasypany guzem był dawny ogród zamkowy (lit. „B”), nie było już również stojącej niegdyś nad kanałem młyńskim słodowni oraz muru od strony przedmieścia Wola.

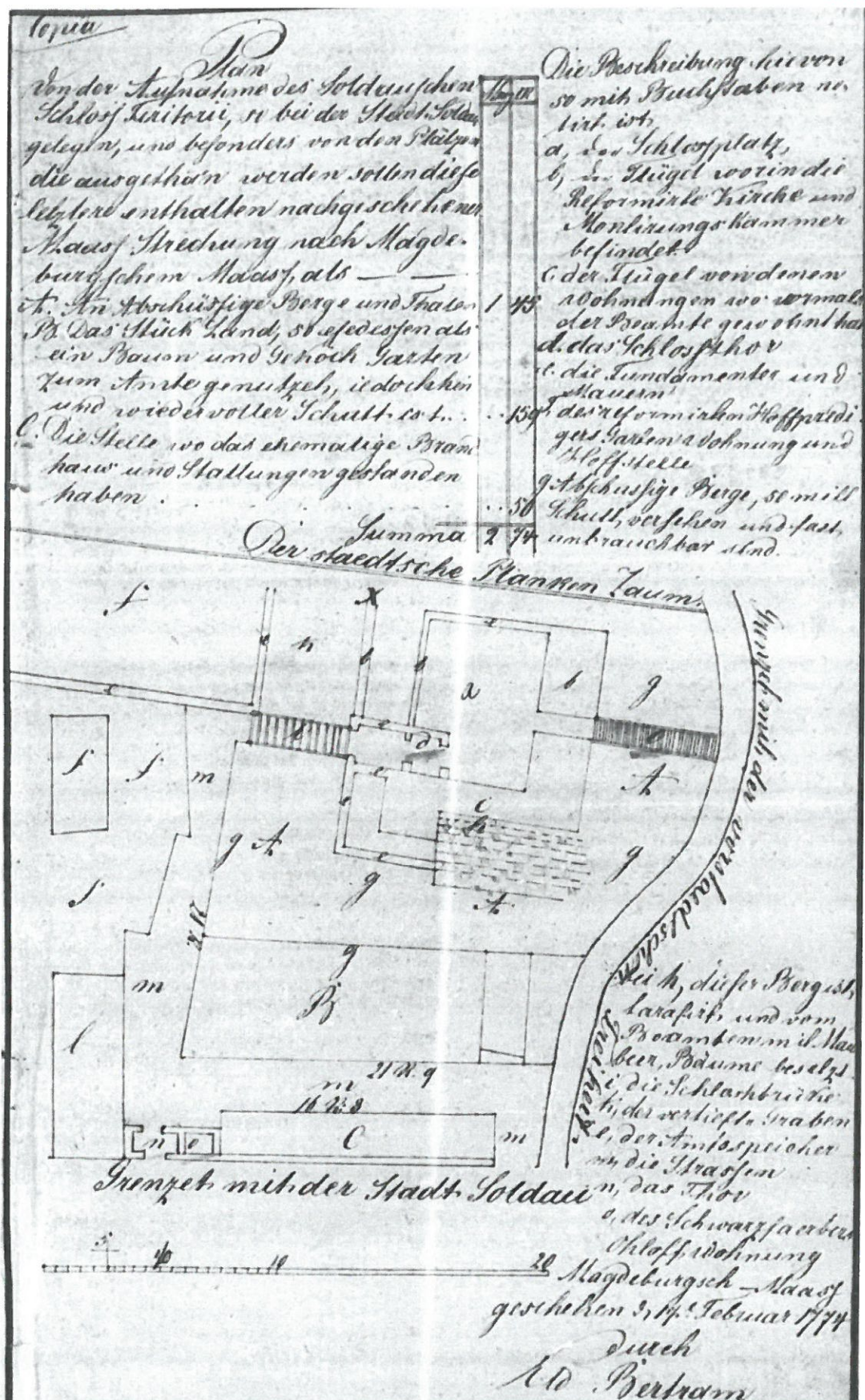
Parcelacja zaproponowana w owym planie wkrótce doszła do skutku. W miejscu dawnego ogrodu zamkowego wzniesiono około 1775 roku dwór dla starosty Goltza, wkrótce wynajęty późniejszemu feldmarszałkowi Buelowowi. Przy dworze tym powstał również późnobarokowy ogród z promieniście rozchodzącymi się alejkami.

Tak podzielone podzamcze przetrwało aż do XX wieku. Jedynie barokowy ogród został zastąpiony „ogrodem angielskim”. W XX wieku w jego północno-zachodniej części wydzielono też niestety dwie działki pod domy jednorodzinne. W takim stanie zespół zamkowy istnieje do dnia dzisiejszego.

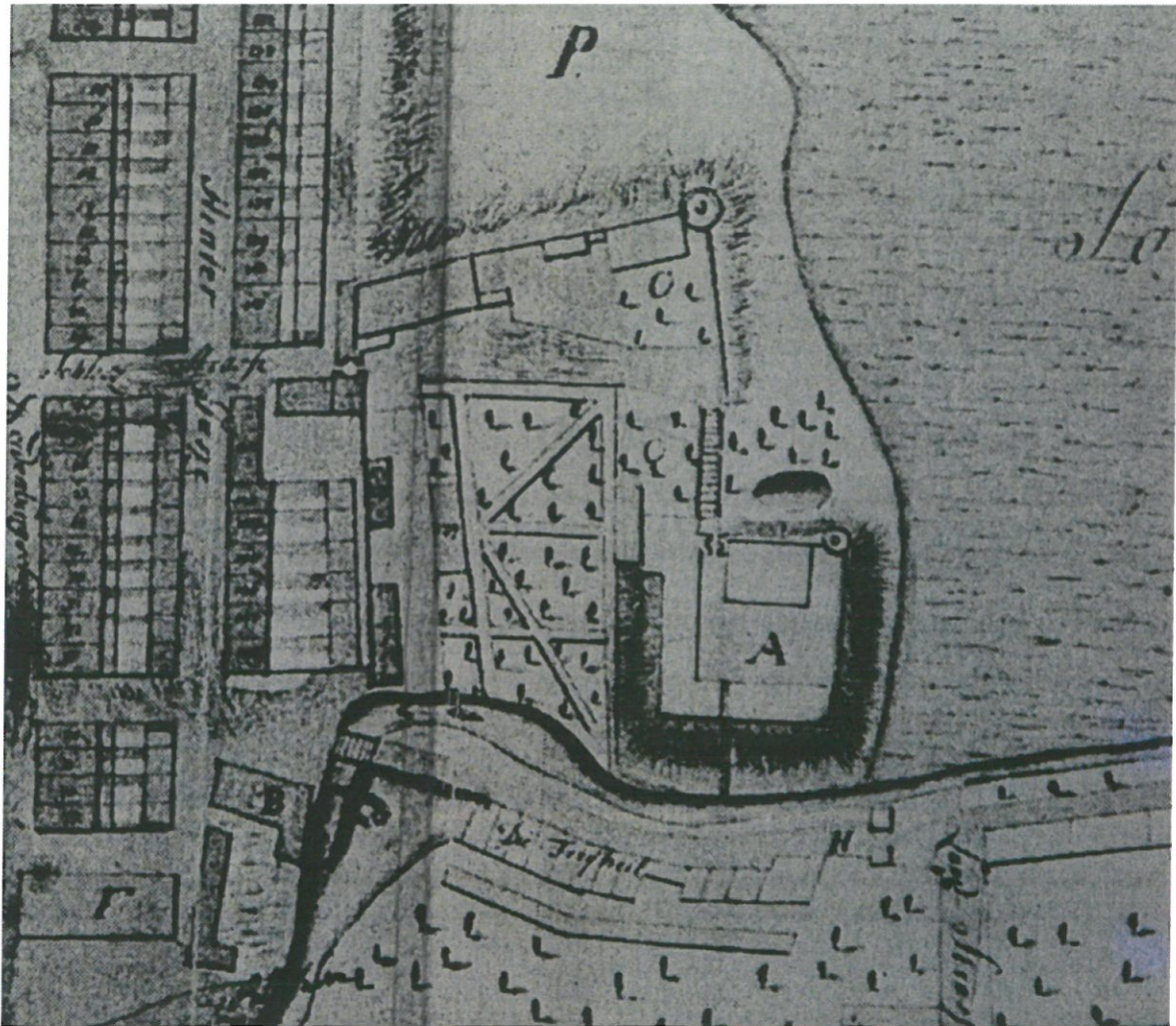
³⁵ GStA PK, nr kat. G 52580 (mapa łąk przyznanych miastu Działdowu w roku 1628 wraz z zaznaczeniem nowego przebiegu mokrych fos i grobli); Gause F., *Dzieje okręgu i miasta Działdowa*, Działdowo 2015, s. 496 (stawiana przez lokalnych publicystów teza o lokalizacji szańców na południe od obecnego mostu drogowego oraz rekonstrukcje owych szańców w świetle źródeł z epoki uznać należy całkowicie błędne).

³⁶ Gause F., *Dzieje okręgu i miasta Działdowa*, Działdowo 2015, s. 222

³⁷ Plan zamieszczony w: Bergman E., Giżejewska J., *Działdowo, dokumentacja historyczno-urbanistyczna*, opracowana na zlecenie wojewódzkiego konserwatora zabytków w Ciechanowie, Warszawa 1981)

Plan parcelacji terenów zamkowych z roku 1774 sporządzony przez budowniczego Bertama

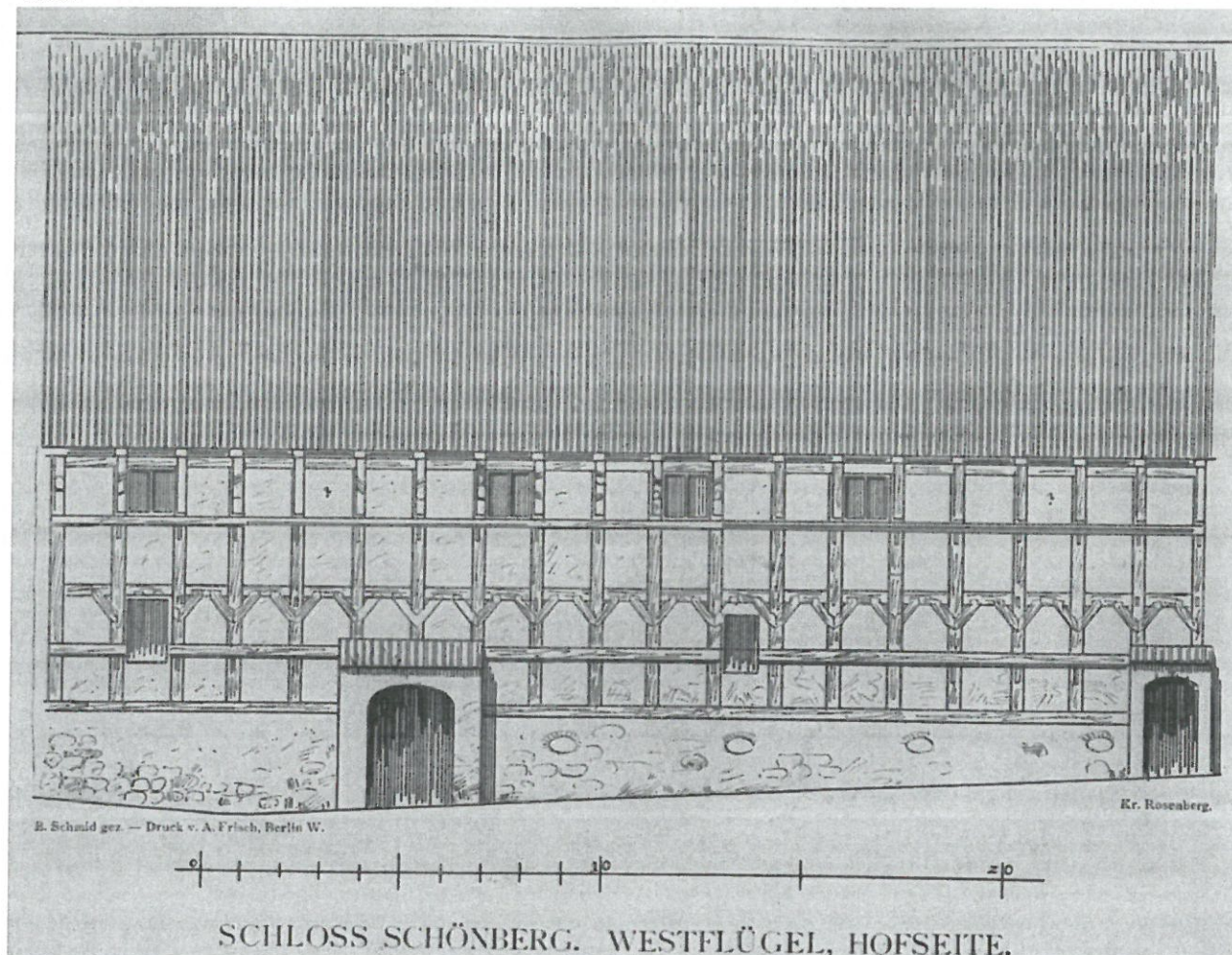
Plan miasta z roku 1795 z wyraźnie widocznym ogrodem przy tzw. dworze Buelowa

5. WNIOSKI I WYTYCZNE KONSERWATORSKIE DO PROJEKTU

Elewacja skrzydła południowo-zachodniego

Ze względu na ahistoryczne gabaryty obecnego skrzydła zamkowego oraz zupełnie nowy układ otworów okiennych i drzwiowych oraz brak stosownych przekazów ikonograficznych niemożliwy jest powrót do jakiegokolwiek formy historycznej budynku. Właściwym wydaje się jednak nawiązanie do znanej z przekazów pisanych z końca XVII wieku konstrukcji budowli to jest murowanego przyziemia i wykonanych w konstrukcji szachulcowej wyższych kondygnacji obiektu. Odnośnie ewentualnego układu szkieletowej partii elewacji można nawiązać, choć nie dosłownie do dwóch znanych przykładów takich obiektów: szachulcowego skrzydła zamku w Szymbarku koło Ławy oraz znanej z badań architektonicznych pierwotnej formy południowo-zachodniego skrzydła zamku w Olsztynie³⁸.

II. Zamek w Szymbarku – nieistniejący szachulcowy dom zamkowy za: Schmid B., Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Westpreussen, t. 3, Pomezanien, zes. 12, Kreis Rosenberg, Danzig 1906

³⁸ Skarżyńska-Wawrykiewicz Magdalena, Wawrykiewicz Leszek, *Średniowieczne konstrukcje ciesielskie południowego skrzydła zamku kapituły warmińskiej w Olsztynie. Przyczynek do historii zamku, Ochrona Zabytków* 2015 nr 2, s. 65-92

Wnętrza skrzydła południowo-zachodniego

W przypadku wnętrza skrzydła południowo-zachodniego bez wątpienia należy dążyć do zachowania ekspozycji oryginalnego średniowiecznego muru obwodowego zamku. Ponadto w pomieszczeniach ogólnodostępnych, to jest zarówno w komunikacji jak i hallu głównym można nawiązać do znanych, dzięki zinventaryzowanym na wspomnianym murze obwodowym gniazdom belek stropowych, drewnianych stropów belkowych przekrywających pierwotnie te pomieszczenia. Także w projekcie posadzki tych wnętrza można nawiązać do znanych z obiektu historycznych posadzek kamiennych bądź ceglanych. Pozostałe wnętrza nie mające wartości zabytkowych, w szczególności likwidowaną salę posiedzeń należy ukształtować w sposób współczesny.

Ogród zamkowy

Ze względu na zmiany jakie zaszły na terenie dawnego przedzamcza i ogrodu zamkowego (szczególnie dotyczy to nowych podziałów własnościowych) niemożliwe jest odtworzenie którejkolwiek z historycznych form zagospodarowania tej przestrzeni.

W związku z powyższym zdecydowano o uczytelnieniu najbardziej istotnych elementów średniowiecznego zagospodarowania terenu oraz wykonaniu pozostałych elementów projektu tak by w razie zaistnienia możliwości scalenia dawnego terenu przedzamcza umożliwić odtworzenie w pełni najbardziej efektownej fazy ogrodów zamkowych z końca XVIII wieku.

W oparciu o zachowany fundament odtworzony powinien zostać dawny mur przedzamcza. Ponieważ nie znana jest forma jego górnej partii jego zwieńczenie nie powinno sugerować jakiegokolwiek formy średniowiecznej. Pomiędzy murem a zamkiem właściwym należy wykonać neutralne ogrodzenie parkowe (nie było tam muru średniowiecznego). Zaznaczenie miejsca po dawnej fosie zamkowej powinno pokazywać jej pierwotny zasięg, nie może jednak blokować ewentualnego odtworzenia barokowego ogrodu. Stąd zagłębienie w miejscu dawnej fosy nie powinno być zbyt głębokie. Alejki o ile to możliwe powinny zostać wykonane w miejsce historycznych i nie być brukowane (było by to bowiem ahistoryczne rozwiązanie). Istniejąca zieleń wysoka, jako pozostałość po XIX wiecznej formie ogrodu powinna zostać zachowana.

Wskazane jest również przywrócenie historycznego tarasowego ukształtowania skarpy zamkowej.

6. OCENA TECHNICZNA STANU BUDYNKU

Skrzydło południowo-zachodnie

Stan techniczny budynku obecnego urzędu miasta ocenić należy jako bardzo dobry. W budynku nie występują żadne uszkodzenia konstrukcji ani niesprawności instalacji.

Jedynym elementem budynku który wymaga pilnej naprawy jest izolacja przeciwwodna nad piwnicami mieszczącymi się pod dziedzińcem zamkowym, która jest w kilku miejscach nieszczelna (szczególnie w pomieszczeniu północnym) powoduje to przedostawanie się wody do wnętrza budynku i zniszczenia tynków wewnętrznych na stropach i ścianach.

Odrębną kwestią mającą jednak już tylko znaczenie estetyczne jest stan elewacji północno-wschodniej skrzydła zamkowego, która ze względu na swój wiek (ok 20 lat) jest silnie zabrudzona a pracujące pod wpływem warunków atmosferycznych płyty styropianowej izolacji termicznej wyraźnie zarysowały się na powierzchni tynków.

Na podstawie stwierdzonego dobrego stanu budynku stwierdza się, że brak przesłanek dla interwencji w strukturę budowlaną obiektu. Projektowane działania nie naruszają konstrukcji budynku.

Elewacje skrzydła gotyckiego (południowo-wschodniego)

Ściany zewnętrzne skrzydła znajdują się w dobrym stanie jeśli chodzi o ich konstrukcję, występujące na nich niegdyś spękania i ubytki po przemurowaniu i wzmocnieniu na przełomie lat 70. i 80. XX wieku nie podlegają dalszej degradacji.

W licu ścian występują jedynie drobne ubytki i wyszczerbienia. Jedynie w dolnych partiach ściany północno-zachodniej dochodzi do pudrowania się zachowanych średniowiecznych cegieł.

Interwencji konserwatorskiej tj. oczyszczenia i zabezpieczenia, wymaga jednak wszystkich partii gotyckich. Usunięcia i zastąpienia nowymi zgodnymi ze sztuką konserwatorską wymagają również cementowe fugi w obszarach przemurowań.

Elewacje wymagają też estetyzujących prac konserwatorskich – polegających na poprawie wyglądu uzupełnień lica ścian z przełomu lat 70. i 80. XX wieku i zharmonizowanie z architekturą zachowanego skrzydła gotyckiego. Podczas ostatniego remontu obiektu, górne partie lica porosły glonami, których pozostałości wciąż znajdują się na murach.

W projekcie przyjęto sprawdzony system mocowania projektowanej warstwy ze szkieletem szachulcowym za pomocą systemowych wieszaków ze stali kwasoodpornej, które całkowicie przejmują ciężar warstw licowych. Na stropie podpiwniczenia, które znajduje się pod dziedzińcem będzie posadowiona wyłącznie okładzina z cegły części parterowej. Mimo przyjętych założeń sprawdzono możliwość przejścia przez istniejący żelbetowy strop podpiwniczenia ciężaru warstwy licowej wykonanej na pełnej wysokości budynku:

Sprawdzenie obc. elewacji ociepleniowej na strop

— Ciężar elewacji (ocieplenie ist. ściany ceglonej)

- szachulec 15/15
- tynk na siatce - (ocieplenie) gr. 2,0 cm.
- okładzina - paropel ceglany (czerwony)
- wypełnienie - porotherm gr. 6,0 cm.

- ciężar „szachulek” $0,15^2 \cdot (1,5 + 1,0) \cdot 5,5 \cdot 1,2 = 0,37 \text{ kN/m}^2$
- ciężar ocieplenia $0,010 \cdot 2,2 \cdot 1,2 \dots = 0,27 \text{ kN/m}^2$
- okna – powrót. $0,25 \cdot 0,12 \cdot 19,0 \cdot 1,1 \dots = 0,63 \text{ kN/m}^2$

wysokość elewacji ca 12,0 m.

$$Q^E = (0,37 + 0,27) (12 + 0,5 \cdot 4) + 0,63 = 9,6 \text{ kN/m}.$$

Elewacje opiera się na stopach żelbetonowych przy podprożu (grubość stopu 15 cm)

Napięcie ścianopię od ciężaru elewacji

$$\sigma^E = \frac{9,6 \cdot 10^{-1}}{100 \cdot 15} \approx 0,07 \text{ MPa}$$

Ciężar stopu $(0,15 \cdot 25,0 + 5,0 + 3,5) \cdot 1,2 = 15 \text{ kN/m}^2$

$$\sigma^S = \frac{15 \cdot 4,8 \cdot 0,5 \cdot 10^{-1}}{100 \cdot 15} = 0,24 \text{ MPa}$$

beton stopu klasy nie B 15

wspornie dopuszczalne na ścianach $f_{ct} = 0,75 \text{ MPa}$

Napięcie ścianopię w stopie $0,07 + 0,24 = 0,31 \text{ MPa}$

Wniosek: sumaryczne napięcie ścianopię stanowi ok. 40% napięcia dopuszczalnego. Stop może bezpiecznie przenieść obciążenie od „olewej ociepl.”

Rewaloryzacja elewacji i korekta zagospodarowania wnętrza nie narusza układu konstrukcyjnego muru zewnętrznego. Projektowana oblicówka montowana systemem wieszaków ze stali kwasoodpornej uwzględniająca ciężar nowej warstwy licowej. Nowe ścianki działowe przewiduje się w lekkiej technologii. Realizacja projektowanego zakresu nie wymaga zmian konstrukcji obiektu.

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski

IARP WM-0258

nr upr. 6/WMOKK/2015

mgr inż. budownictwa budowlanego
mgr inż. bud. St-163/72

rzeczoznawca budowlany nr. 788-311PMB

Członek Izby Inżynierów Budownictwa
NR. MAZ/BO/0262/01

7. OCENA ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Pod względem technicznych ogród zamkowy znajduje się w stanie zadowalającym, zieleń wysoka zagrażająca bezpieczeństwu została usunięta. Jedynie skarpa zamkowa i teren przy Kanale Młyńskim wymagają ponownego ukształtowania po bardzo niestarannie zlikwidowanych wykopach z lat 80. XX wieku

Fot. Teren dawnego dgrodu zamkowego, stan 2020 r.

Fot. Elewacja dziedzińcowa skrzydła południowo-zachodniego, stan 2020 r.

Fot. Wnętrze parteru skrzydła południowo-zachodniego 2020 r.
Fot. Wnętrze parteru skrzydła południowo-zachodniego 2020 r.

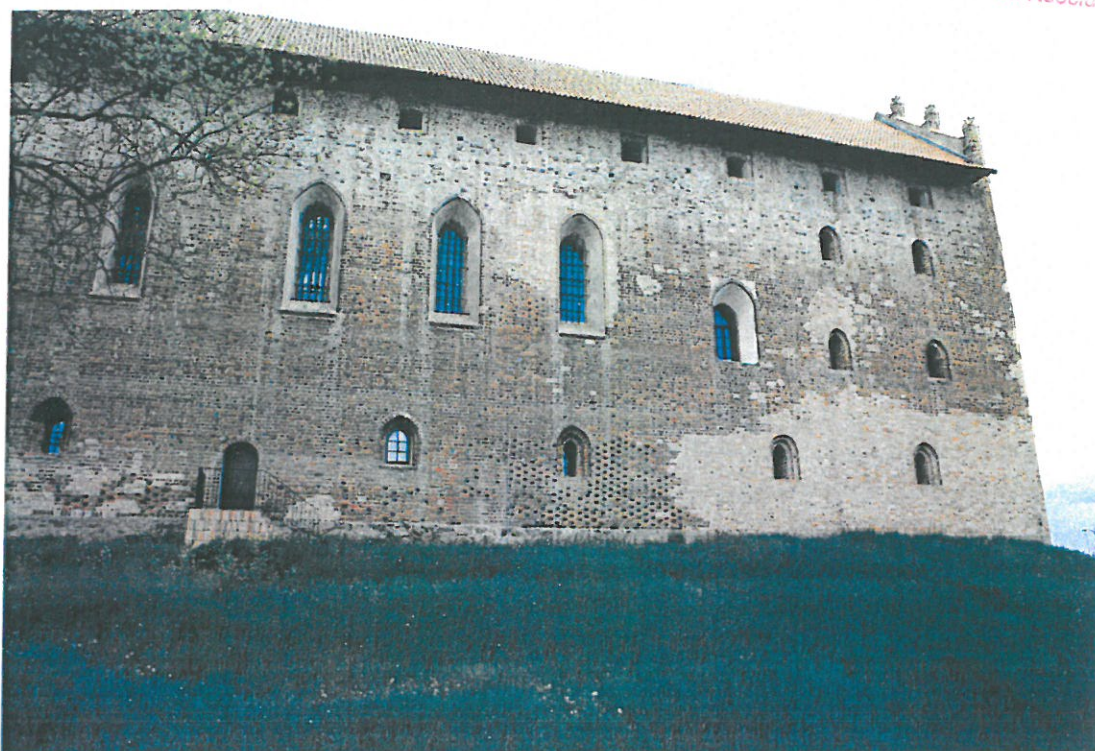
STAROSTA DZIAŁDOWSKI
13-201 Działdowo
ul. Kościuszki 3

Fot. Stan elewacji skrzydła gotyckiego (południowo-wsch.) w 2020 r. – widok od południa

Fot. Stan elewacji skrzydła gotyckiego (południowo-wschodniego) w 2020 r. – widok od południowego-wschodu

Fot. Stan elewacji skrzydła gotyckiego (południowo-wschodniego) w 2020 r. – widok od południowego-wschodu

Fot. Stan elewacji skrzydła gotyckiego (południowo-wschodniego) w 2020 r. – widok od wschodu

9. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE

Rewaloryzacja elewacji

Projektuje się zharmonizowanie wykonanej w roku 2000 elewacji skrzydła biurowego z zachowaną historyczną elewacją skrzydła gotyckiego. Opierając się na wnioskach z badań historycznych przywraca się zasadę historycznego szachulcowego kształtowania lica elewacji. Projekt nie jest rekonstrukcją lecz nawiązaniem do dawnej technologii budowlanej w oparciu o dokumenty z XVII wieku. Zostaje odtworzony dawny klimat wnętrza dziedzińca zamkowego z jednoczesnym wykorzystaniem wcześniejszych prac, zachowuje się układ i stolarkę otworów okiennych z korektą jej koloru, który zostaje dostosowany do kolorystyki skrzydła gotyckiego. Rewaloryzacja elewacji i korekta zagospodarowania wnętrz nie narusza istniejącego układu konstrukcyjnego budynku.

Program funkcjonalny

Projekt nie zmienia funkcji obiektu. Południowo-zachodnie skrzydło zamku będzie nadal siedzibą biur Urzędu Miasta. Przewidziano jedynie korektę zagospodarowania niektórych pomieszczeń zgodnie z zaleceniami użytkownika. W poziomie parteru powiększono przestrzeń biura obsługi mieszkańców. Zlikwidowane na tej kondygnacji pomieszczenia biurowe zostały przeniesione w miejsce dawnej sali posiedzeń na górnej kondygnacji.

Nie użytkowany obecnie teren zielony, przyległy do skrzydła biurowego Urzędu Miasta będzie miał funkcję rekreacyjną, dostępną dla wszystkich mieszkańców miasta.

10. ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

W projekcie zachowano dotychczasowy sposób organizacji zagospodarowania terenu. Nie ulegną zmianie dojścia i dojazd do budynków, w tym droga pożarowa. Nie zmieniają się także znajdujące się na terenie obiektu elementy urządzeń terenowych jak śmietniki czy miejsca parkingowe oraz elementy umożliwiające imprezy plenerowe.

Na obecnie nie użytkowanym terenie zielonym znajdującym się od strony kanału młyńskiego, projektowanym nowym elementem jest ogrodzenie teren, który był dawnym ogrodem zamkowym oraz ścieżki i schody terenowe związane z nową funkcją rekreacyjną. Szczegółowe rozwiązania podano w opisie robót budowlanych.

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski
IARP WM-0258
nr upr. 6/WMOKK/2015

• INFORMACJA DOT. BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

I. Zakres robót zamierzenia budowlanego

W zakres robót wchodzi następujące zadania:

- przebudowa wnętrza parteru i piętra budynku
- przebudowa dachu i budowa wystawek w dachu budynku bramnego
- wymiana izolacji przeciwwodnej na stropie piwnicy pod dziedzińcem wraz z remontem nawierzchni dziedzińca
- wykonanie nowej elewacji dziedzińcowej skrzydła południowo-zachodniego
- remont i częściowa wymiana stolarki okiennej,
- wykonanie nowych instalacji elektrycznej i teletechnicznej w przebudowywanych wnętrzach,
- roboty wykończeniowe we wnętrzach (posadzki, tynki)
- urządzenie ogrodu zamkowego wraz z ogrodzeniem i ścieżkami

II. Elementy zagospodarowania działki lub terenu budowy mogące stworzyć zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

- działka położona jest w centrum miasta, obiekt wolnostojący.
- realizacja nie stwarza sytuacji, w której w sposób bezpośredni lub pośredni byłoby zagrożenie dla życia i zdrowia robotników i osób postronnych.
- zabezpieczenie budowy będzie wykonane zgodnie z obowiązującymi normami, Prawem Budowlanym oraz przepisami bhp i ppoż.

III. Przewidywane zagrożenia mogące wystąpić w czasie robót.

- prowadzenie prac w płytkich wykopach
- prowadzenie prac na wysokości
- prowadzenie prac na dachu.

IV. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

W trakcie realizacji prac niebezpiecznych przewiduje się szkolenie pracowników w zakresie przestrzegania przepisów bhp na terenie budowy. Szkolenie przeprowadza kierownik Budowy.

V. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonawstwa robót budowlanych w strefach szczególnie zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

a. Roboty budowlano-montażowe muszą być wykonywane zgodnie z postanowieniami;

1. Rozporządzenia ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 28.03.1972 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych (Dz. U. nr 113 poz. 930)
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 16.09.1997 w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129 poz.844)
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20.09.2001 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. z dnia 15.10.2010)

W przypadku prowadzenia robót ziemnych i budowlano-montażowych w szczególności w warunkach kolizyjnych lub stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia pracowników niezbędne jest pozwolenie właściwych organów nadzoru (np. UDT, PSP)

b. Winny być przestrzegane w szczególności następujące zasady:

1. W czasie realizacji prac budowlanych stosować należy materiały, maszyny i urządzenia techniczne posiadające atesty i świadectwa dopuszczenia do stosowania w budownictwie.
2. Wszyscy pracownicy budowy mają posiadać świadectwa przeszkolenia w zakresie obowiązujących przepisów bhp i san-epid. na stanowisku pracy.
3. Poruszanie się po terenie budowy winno odbywać się drogami wyznaczonymi dla ruchu pieszego a w przypadku braku takich dróg lewą stroną jezdni

4. Osoby nie będące pracownikami, uczestnikami procesu produkcyjnego budowy mogą poruszać się po terenie budowy tylko w obecności przedstawiciela wykonawcy.
5. W celu uniknięcia zanieczyszczeń i nadmiernej degradacji środowiska należy przestrzegać wymogów ustawy z dnia 27.04.2002 – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.nr 62 poz. 627) która jest dokumentem porządkującym prawo ekologiczne i gospodarkę odpadami.
6. Prace elewacyjne należy prowadzić z zastosowaniem rusztowań, spełniających przepisy prawa budowlanego i BHP, osłoniętych siatką zabezpieczającą. Należy wykonać zabezpieczenie w rejonie przejścia pieszych.
7. Dla zapewnienia warunków bezpiecznej pracy należy stosować:
 - bariery ochronne i balustrady w miejscach niebezpiecznych dla pracowników
 - oświetlenie podstawowe i ewakuacyjne dróg transportowych
 - oświetlenie stanowisk pracy
 - kaski ochronne
 - okulary i maski ochronne przy pracach tego wymagających
 - obuwiu ochronne zgodne z charakterem wykonywanych prac
 - rękawice ochronne
 - nauszniki dźwiękochłonne przy pracach głośnych
 - szelki bezpieczeństwa
 - ubrania ochronne stosownie do wykonywanych prac i pory roku
8. Wszyscy pracownicy zobowiązani są do stosowania określonej przepisami, posiadającej atesty i znak bezpieczeństwa odzieży ochronnej roboczej i sprzętu ochrony osobistej. Żaden z pracowników nie może poruszać się na terenie budowy bez kasku ochronnego. Odzież robocza oraz kaski ochronne powinny posiadać logo firmy i określoną kolorystykę.
9. Obuwie robocze winno posiadać wkładki chroniące stopy przed urazami mechanicznymi.
10. W zależności od rodzaju wykonywanych prac i zagrożeń należy stosować odpowiednie środki ochrony osobistej:
 - przy pracy w hałasie $Z > 85$ dB (A) indywidualne ochronniki słuchu
 - przy pracy w zapyleniu – maski przeciwpyłowe
 - przy występowaniu gazów- odpowiednich masek z pochłaniaczami,
 - przy pracach gdzie występują odpryski lub zagrożenia dla oczu- okulary ochronne
 - przy pracach spawalniczych – maski, fartuchy, rękawice spawacza
11. Wymagania dodatkowe konieczne dla spełnienia zabezpieczenia budowy i osobistego:
 - w miejscach stanowiących szczególne zagrożenie pożarowe należy ustawić gaśnice i zapewnić dostęp do wody (hydranty)
 - podczas przeglądów BHP sprawdzać pomieszczenia socjalne, biurowe i magazynowe pod kątem stanu zagrożenia pożarowego
 - zapewnić dostęp do telefonu i spisu telefonów alarmowych
 - sprawdzić czy urządzenia elektryczne zostały uziemione, przeprowadzone zostały badania skuteczności zerowania i rezystancji obwodów elektrycznych.
 - rozdzielnie elektryczne winny być zamknięte na kłódki- klucze od kłódek przechowywane w biurze budowy
 - konserwacja i obsługa urządzeń może być prowadzona wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia
 - wyłączniki odcinające dopływ energii elektrycznej winny być w miejscach łatwo dostępnych w sytuacji konieczności szybkiego wyłączenia
12. Kadra inżyniersko-techniczna zobowiązana jest wyposażyć teren budowy w odpowiednią ilość tablic informacyjnych, znaków ostrzegawczych bhp informujących o grożącym niebezpieczeństwie oraz wyposażyć budowę w niezbędny sprzęt gaśniczy.
13. Wszelkie tablice i znaki ostrzegawcze winny być umieszczone w widocznych miejscach i trwale zamocowane. Sprzęt ochrony ppoż. powinien być sprawny, atestowany i posiadać legalizację producenta.

• OŚWIADCZENIE ZESPOŁU PROJEKTOWEGO

Na podstawie art.20 ust. 4 ustawy z 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (D.U. 2003r nr 207, poz. 2016, Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 92, poz. 881 oraz Nr 93, poz.888),

zgodnie oświadczamy, że:

PROJEKT BUDOWLANY REMONTU ELEWACJI SKRZYDŁA ZACH.-PŁD. ZAMKU KRZYŻACKIEGO W DZIAŁDOWIE

I ZMIANY ZAGOSPODAROWANIA WNĘTRZ PARTERU I I PIĘTRA

w budynku Urzędu Miasta, Działdowo, ul. Zamkowa 12
działka ewidencyjna nr 1184/5, 1184/6 i 1188, obręb 0001-Działdowo

został sporządzony zgodnie z Prawem Budowlanym, ustawą o ochronie obiektów zabytkowych i innymi, aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz systematycznie uzupełnianymi zasadami wiedzy technicznej.

Projektanci:

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski
WM-0258; upr. nr 6/WMOKK/2015

dr inż. arch. Wojciech Wólkowski
IARP WM-0258
nr upr. 6/WMOKK/2015

mgr inż. arch. Marta Pinkiewicz-Woźniakowska
MA-0644; upr. nr Wa-979/94; zaśw. konserwatorskie nr 301/95/PSOZ

mgr inż. Mieczysław Michiewicz
MAZ/BO/0262/01; nr upr. St-163/72

MIECZYŚLAW MICHIEWICZ
mgr. inż. budownictwa lądowego
opr. bud. St-163/72
Specjalizacja budowlana nr. 788-SIITPME
Szefowiec Izby Inżynierów Budownictwa
NR. MAZ/BO/0262/01

mgr sztuki, mgr inż. arch. Bartłomiej Woźniakowski
MM-0294; nr upr. 13/WMOKK/2018; zaśw. konserwatorskie 612/98/PSOZ

mgr inż. Piotr Reterski
MAZ/IE/0437/14; upr. nr MAZ/0280/PWOE/14
mgr inż. Piotr Reterski
upr. inżyniera budowlanego do projektowania i kierowania
robotami budowlanymi, specjalności «specjalności
instalacyjnej» w zakresie sieci, instalacji i urządzeń
elektrycznych i elektroenergetycznych
MAZ/0280/PWOE/14

Sprawdzający:

mgr inż. arch. Przemysław Woźniakowski
MA-0941; St-1785/73; zaśw. konserwatorskie nr 300/95/PSOZ

mgr inż. Paweł Król
PDK/IE/0282/14; upr. nr PDK/0057/PWOE/14
mgr inż. Paweł Król
upr. inżyniera budowlanego do projektowania
i kierowania robotami budowlanymi
bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń
elektrycznych i elektroenergetycznych
nr ewid. PDK/0057/PWOE/14

Warszawa, 15.05.2020

STAROSTA DZIAŁDOWSKI
13-200 Działdowo
ul. Kościuszki 3

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

dr inż. arch. Wojciech Szymon Wólkowski

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **6/WMOKK/2015**, jest wpisany na listę członków Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **WM-0258**.

Członek czynny od: 26-01-2016 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 11-07-2019 r. Olsztyn.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **30-06-2020 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Mariusz Szafarzyński, Przewodniczący Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

WM-0258-85C2-YE88-3634-52BD

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARMIŃSKO-MAZURSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Znak sprawy: 9/WMOKK/2015

Olsztyn, dnia 11 grudnia 2015 r.

DECYZJA nr 6/WMOKK/2015

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1946) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013r. poz.1409 z późn. zm.), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz.267 z późn. zm.)

stwierdza się, że

Pan: dr inż. arch. Wojciech Wólkowski

urodzony w dniu 15 marca 1982 r. w Działdowie

posiada odpowiednie wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

**w specjalności architektonicznej do
projektowania bez ograniczeń.**

**Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:**

- 1. projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego;**
- 2. sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych;**

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Panu odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Architektów RP, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

1. Przewodniczący Komisji: mgr inż. arch. Anna Rokita
2. Sekretarz Komisji: mgr inż. arch. Ewa Bachry
3. Członek Komisji: mgr inż. arch. Andrzej Góralski
4. Członek Komisji: mgr inż. arch. Piotr Mikulski-Bak
5. Członek Komisji: mgr inż. arch. Piotr Kaniewski
6. Członek Komisji: mgr inż. arch. Mariusz Szafarzyński

Otrzymują:

1. dr inż. arch. Wojciech Wólkowski, zam. ul. Grunwaldzka 18, 13-200 Działdowo
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane (po uprawomocnieniu się decyzji)
3. Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP
4. a/a

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Marta Joanna PINKIEWICZ-WOŹNIAKOWSKA

posiadająca kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **Wa-979/94**, jest wpisana na listę członków Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **MA-0644**.

Członek czynny od: 20-01-2002 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 08-01-2020 r. Warszawa.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-07-2020 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Anatol Kuczyński, Sekretarz Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

MA-0644-4DB1-2CYE-7A95-61AA

URZĄD WOJEWÓDZKI
w Warszawie
Wydział Nadzoru Urbanistycznego
i Budowlanego

Warszawa, dnia 30 grudnia 1994 r.

STAROSTA BIAŁOBRZESKI
13-200 Białobrzegi
ul. Kościuszki 3

Nr ewidencyjny Wa-979/94

STWIERDZENIE POSIADANIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie

Na podstawie art. 18 ust. 5 i art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz.U.Nr 38, poz. 229) oraz § 2 ust. 1 pkt 1, § 4 ust. 1 i 2, § 13 ust. 1 pkt 1 rozp. Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20.II.1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U.Nr 8, poz. 46 z późn. zmianami)

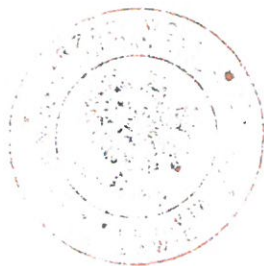
STWIERDZAM

że Pani MARTA JOANNA PINKIEWICZ-WOŹNIAKOWSKA c.Stanisława
magister inżynier architekt

urodzona dnia 15 lutego 1942 r. Lwów, posiada przygotowanie zawodowe do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej projektanta w specjalności

architektonicznej

- 1/ do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań:
 - a/ architektonicznych wszelkich obiektów budowlanych,
 - b/ konstrukcyjno - budowlanych obiektów budowlanych o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych i schematach technicznych, z wyłączeniem konstrukcji fundamentów głębokich i trudniejszych konstrukcji statycznie niewyznaczalnych,
- 2/ do kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy oraz oceniania i badania stanu technicznego obiektów budowlanych - w budownictwie jednorodzinnym, zagrodowym oraz innych budynków o kubaturze do 1000 m³.

Z up. WOJEWODY WARSZAWSKIEGO

dr hab. arch. Andrzej Gawlikowski
DYREKTOR WYDZIAŁU

Nadzoru Urbanistycznego i Budowlanego
Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie

hs

PAŃSTWOWA SŁUŻBA OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Warszawie
ul. Senatorska nr 14
00-950 WARSZAWA
tel 26-57-51, 26-57-52
006374351

/oznaczenie organu/

Warszawa, dn. 05.07.1995r
/miejscowość, data/

l. dz. WKZ/IN/539/2978/95

ZAŚWIADCZENIE Nr 30-1

Na podstawie art. 217 § 2 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, i § 17, 18 i 20 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11 stycznia 1994 r. o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych, warunkach ich prowadzenia i kwalifikacjach osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności /Dz. U. Nr 16, poz. 55/ stwierdzam, że:

Pan/i/ MARTA PINKIEWICZ-WOŹNIAKOWSKA
urodzony/a/ 15.02.1942r.
zamieszkały/a/ 00-451 Warszawa ul. Rozbrat 10/14 m 18

posiada kwalifikacje w zakresie wykonywania prac projektowych oraz pełnienia nadzorów w obiektach zabytkowych w specjalności architektoniczno-budowlanej oraz założeń ogrodowych.

Niniejsze zaświadczenie nie zwalnia od obowiązku każdorazowego uzyskania zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie prac przy zabytkach, określonego przepisami powołanego wyżej rozporządzenia.

Kopie zaświadczenia składa się do akt znajdujących się przy rejestrze wydanych zaświadczeń o kwalifikacjach.

Zaświadczenie wydaje się na wniosek zainteresowanego.

Otrzymuje:

- Pan/i/ (adres)

Marta Pinkiewicz-Woźniakowska
00-451 Warszawa
ul. Rozbrat 10/14 m 18

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
w Warszawie
Maria Brukalska
mgr inż. arch. Maria Brukalska

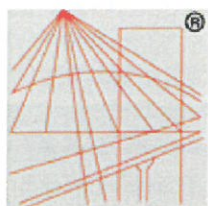

zobowiązany w wysokości

został zaksięgowany na wniosku

Należy wstawić odpowiedni przepis § 17 - 19 w w rozporządzenia w zależności od tego jakiego rodzaju kwalifikacje wnioskodawcy stwierdza w zaświadczeniu wojewódzki konserwator zabytków.

STARSZA DZIAŁALNOŚĆ
13-200 Działowo
ul. Kościuszki 3

P O L S K A
I Z B A
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

MAZ-GYC-SS9-94W *

Pan MIECZYŚLAW STANISŁAW MICHIEWICZ o numerze ewidencyjnym MAZ/BO/0262/01
adres zamieszkania ul. REJTANA 9A m 19, 02-516 WARSZAWA
jest członkiem Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2020-01-01 do 2020-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2020-01-15 roku przez:

Roman Lulis, Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

PREZYDIUM
RADY NARODOWEJ m. st. WARSZAWY
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
NADZORU BUDOWLANEGO I GEODEZJI
Nr ewid. sprawa. St-163/72

Warszawa, dn.: 14. kwietnia 1972 r.

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Na podstawie art. 18, art. 19, ust. 1, pkt. 1 i art. 20, ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. - prawo budowlane (Dz. U. nr 7, poz. 46) oraz § 29 i § 6 ust. 1 p. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 10 września 1962 r. w sprawie kwalifikacji fachowych osób wykonujących funkcje techniczne w budownictwie powszechnym (Dz. U. nr 53, poz. 266)

Ob. WIECZYSLAW STANISLAW MICHELWICZ s. Żytnia
magister inżynier budownictwa lądowego
urodzony dnia 1.I.1941 r. Piotrków Tryb.

OTRZYMUJE

w szczególności konstrukcyjno - inżynierskiej
uprawnienia budowlane do sporządzania projektów budowlanych konstrukcyjnych wszelkich obiektów budowlanych, projektów instalacji i urządzeń sanitarnych z wyjątkiem skomplikowanych urządzeń i instalacji oraz następujących projektów budowlanych architektonicznych:

- a/ wszelkich obiektów budowlanych inżynierskich zaliczanych do budownictwa powszechnego,
- b/ obiektów budowlanych o prostej architekturze /§ 1 ust. 3/,
- c/ budynków przemysłowych o charakterze wyłącznie produkcyjnym lub składowym.

Z-ca Szefa Wydziału Architektury i Urbanistyki
mgr inż. arch. Włodzisław Cierakowski

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ
(wypis z listy architektów)

Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Bartłomiej Woźniakowski

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **13/WMOKK/2018**, jest wpisany na listę członków Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **WM-0294**.

Członek czynny od: 29-08-2018 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 10-04-2020 r. Olsztyn.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-10-2020 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Mariusz Szafarzyński, Przewodniczący Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

WM-0294-E899-44B5-D4YF-CE4D

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARMIŃSKO-MAZURSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Znak sprawy: 12/WMOKK./2018

Olsztyn, dnia 8 czerwca 2018 r.

DECYZJA nr 13/WMOKK/2018

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2016 poz. 1725) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 poz.1332 z późn. zm.), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 poz.1257) **stwierdza się, że:**

Pan: magister inżynier architekt : **Bartłomiej Roman Woźniakowski**
urodzony w dniu 6 października 1968 r. w Warszawie

**posiada odpowiednie wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje**

**UPRAWNIENIA BUDOWLANE
w specjalności architektonicznej
do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń**

Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:

- 1) projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego;
- 2) kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi;
- 3) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów
- 4) wykonywanie nadzoru inwestorskiego;
- 5) sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych;

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Panu odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Architektów RP, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

1. Przewodniczący Komisji: Anna Rokita
(imię lub imiona i nazwisko)
2. Sekretarz Komisji: Ewa Bachry
(imię lub imiona i nazwisko)
3. Członek Komisji: Andrzej Góralski
(imię lub imiona i nazwisko)
4. Członek Komisji: Adam Mazurkiewicz
(imię lub imiona i nazwisko)
5. Członek Komisji: Piotr Mikulski-Bak
(imię lub imiona i nazwisko)
6. Członek Komisji: Piotr Kaniewski
(imię lub imiona i nazwisko)

Otrzymują:

1. Wnioskodawca: **Bartłomiej R. Woźniakowski**
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane (po uprawomocnieniu się decyzji)
3. Warmińsko-Mazurska Okręgowa Rada Izby Architektów RP (po uprawomocnieniu się decyzji)

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
w WARSZAWIE
Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki
nazwa jednostki organizacyjnej uczelni

DYPLOM

Pan(i) **Bartłomiej Roman Woźniakowski**
(imię i nazwisko)

urodzony(a) dnia **06.10.1968r.**

w **Warszawie**

odbył(a) studia wyższe magisterskie **6** - letnie

na kierunku **Konserwacji i Restauracji
Dzieł Sztuki w latach 1990-98**

w zakresie **konservacji i restauracji
malarstwa i rzeźby polichromowanej**

z wynikiem **bardzo dobrym**

i uzyskał(a) w dniu **05.03.1998r.**

tytuł **MAGISTRA SZTUKI**

Dziekan

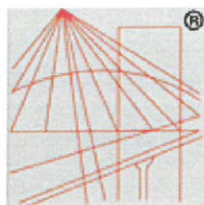
Rektor

Warszawa dnia **16.04.1998r.**
(nazwa miejscowości)

(podpis posiadacza dyplomu)

Nr **6100**
(numer dyplomu)

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

MAZ-BIH-2NA-X3B *

Pan PIOTR RETERSKI o numerze ewidencyjnym MAZ/IE/0437/14
adres zamieszkania ul. OSIEDLE MŁODYCH 13, 05-205 DOBRYCH
jest członkiem Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2019-08-01 do 2020-07-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2019-09-09 roku przez:

Roman Lulis, Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

Mazowiecka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa
Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna
sygn. akt. MAZ/7131-7132/19/14/E

Warszawa, dnia 25 czerwca 2014 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 11 ust. 1 i art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz.U. z 2001 r. Nr 5 poz. 42 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 pkt 1-5, ust. 3, art. 13 ust. 1, 3 i 4, art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.) oraz § 11 ust. 1 pkt 1, § 15, § 24 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. Nr 83 poz. 578 późn. zm.), po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz po złożeniu egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym

Pan Piotr Reterski

magister inżynier

ur. dnia 3 maja 1983 roku w Wołominie

otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

nr MAZ/0280/PWOE/14

**do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i
elektroenergetycznych**

Szczegółowy zakres uprawnień

I. Na mocy art. 12 ust. 1 pkt 1-5, art. 13 ust. 1, 3 i 4 ustawy - Prawo budowlane, w zakresie objętym wyżej wymienioną specjalnością, niniejsze uprawnienia stanowią podstawę do:

- 1/ projektowania, sprawdzania projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowania nadzoru autorskiego,
- 2/ kierowania budową lub innymi robotami budowlanymi,
- 3/ kierowania wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzoru i kontroli technicznej wytwarzania tych elementów,
- 4/ wykonywania nadzoru inwestorskiego,
- 5/ sprawowania kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych, z zastrzeżeniem art. 62 ust. 5.

II. Na mocy § 15 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, niniejsze uprawnienia budowlane stanowią podstawę do:

sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu w zakresie wyżej wymienionej specjalności.

III. Na mocy § 24 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, niniejsze uprawnienia budowlane stanowią podstawę do:

projektowania obiektu budowlanego i kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym, takim jak: sieci, instalacje i urządzenia elektryczne i elektroenergetyczne, w tym kolejowe, trolejbusowe i tramwajowe sieci trakcyjne wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi zasilania i sterowania, w tym kolejowej, trolejbusowej i tramwajowej sieci trakcyjnej oraz elektrycznego ogrzewania rozjazdów.

**GŁÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

STARSZA DZIAŁOWA
13-012 DZ. 12-01
ul. Kosciuszki 3

Warszawa, 2014-08-19

DSW/ORZ/600/4665/14
EDW

DECYZJA

Na podstawie art. 12 ust. 7 i art. 88a ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409, z późn. zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267, z późn. zm.),

PIOTR RETERSKI

magister inżynier

uprawniony na mocy decyzji

Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

z dnia 25.06.2014 r., sygnatura akt: MAZ/7131-7132/19/14/E

uprawnienia budowlane numer: MAZ/0280/PWOE/14

do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie

w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń

elektrycznych i elektroenergetycznych

obejmującej projektowanie i kierowanie robotami budowlanymi

bez ograniczeń

w zakresie określonym w powyższej decyzji

został wpisany

DO CENTRALNEGO REJESTRU OSÓB POSIADAJĄCYCH UPRAWNIENIA BUDOWLANE

pod pozycją 4268/14/U/C

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony, zgodnie z art. 107 § 4 Kpa, nie wymaga uzasadnienia.

Strona może wystąpić na podstawie art. 127 § 3 Kpa z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Ostateczna decyzja o wpisie do centralnego rejestru, o którym mowa w art. 88a ust. 1 pkt 3 lit. a Prawa budowlanego, stanowi podstawę do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Ponadto z uwagi, iż niniejsza decyzja uwzględnia w całości żądanie strony, na podstawie art. 130 § 4 Kpa, podlega wykonaniu przed upływem terminu do wystąpienia strony z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

z upoważnienia
GŁÓWNEGO INSPEKTORA NADZORU BUDOWLANEGO
DYREKTOR DEPARTAMENTU SKARG I WNIOSKÓW

Anna Januszczyńska

Otrzymują:

1. Pan Piotr Reterski
ul. Osiedle Młodych 13
05-205 Dobczyn
2. Okręgowa Izba IB
3. a/a

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ
(wypis z listy architektów)

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Przemysław Stefan WOŹNIAKOWSKI

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **St-1785/73**, jest wpisany na listę członków Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **MA-0941**.

Członek czynny od: 20-01-2002 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 08-01-2020 r. Warszawa.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-07-2020 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Anatol Kuczyński, Sekretarz Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

MA-0941-A313-AY82-YB47-1D34

Warszawa, dnia 8 grudnia 1973 r. STANOWISKO
13-200 Długość
ul. Rezerwa 3

Nr ewid. uprawn. St-1785/73

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Na podstawie art. 18, 19, ust. 1, pkt. 1 i art. 20, ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. —
prawo budowlane (Dz. U. nr 7, poz. 46) oraz § 29 i § 5 ust. 1 pkt 1
rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia
10 września 1962 r. w sprawie kwalifikacji fachowych osób wykonujących funkcje tech-
niczne w budownictwie powszechnym (Dz. U. nr 53, poz. 266)
Ob. PRZEMYSŁAW STEFAN W O Ź N I A K O W S K I s. Mieczysława
magister inżynier architekt
urodzony dnia 11.IX.1942 r. Główno pow. Łowicz

O T R Z Y M U J E

w specjalności architektonicznej
uprawnienia budowlane do sporządzania projektów budowlanych archite-
ktonicznych wszelkich obiektów budowlanych, projektów budowla-
nych konstrukcyjnych z wyjątkiem projektów obiektów budowlanych
o skomplikowanej konstrukcji, projektów instalacji i urządzeń
sanitarnych z wyjątkiem skomplikowanych instalacji i urządzeń
sanitarnych.

Z-ca Naczelnego Architekta Warszawy
mgr inż. arch. Eugeniusz Nawrocki

PAŃSTWOWA SŁUŻBA OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Warszawie
ul. Senatorska nr 14
00-950 WARSZAWA
tel. 26-57-51, 26-57-52
006374351

STANOWISKO
13-200
ul. Koszyczka 3

/oznaczenie organu/

Warszawa dn. 05.07.1995r
/miejscowość, data/

l. dz. WKZ/IN/539/2978/95

ZASWIADCZENIE Nr 300

Na podstawie art. 217 § 2 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, i § 17, 19 i 20 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11 stycznia 1994 r. o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych, warunkach ich prowadzenia i kwalifikacjach osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności /Dz. U. Nr 16, poz. 55/ stwierdzam, że:

Pan/i/ PRZEMYSŁAW WOŹNIAKOWSKI
urodzony/a/ 11.09.1942r.
zamieszkały/a/ 00-451 Warszawa ul. Rozbrat 10/14 m 18

posiada kwalifikacje w zakresie wykonywania prac projektowych oraz pełnienia nadzorów w obiektach zabytkowych w specjalności architektoniczno-budowlanej.

Niniejsze zaświadczenie nie zwalnia od obowiązku każdorazowego uzyskania zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie prac przy zabytkach, określonego przepisami powołanego wyżej rozporządzenia.

Kopię zaświadczenia składa się do akt znajdujących się przy rejestrze wydanych zaświadczeń o kwalifikacjach.

Zaświadczenie wydaje się na wniosek zainteresowanego.

Otrzymuje:

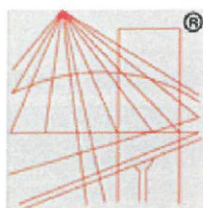
- Pan/i/ (adres)
Przemysław Woźniakowski
00-451 Warszawa
ul. Rozbrat 10/14 m 18

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
w Warszawie
Maria Brukalska
mgr inż. arch. Maria Brukalska

Opłata skarbowa
30.000 zł sk. sowano na wniosku

* Należy wstawić odpowiedni przepis § 17 - 19 w/w rozporządzenia w zależności od tego jakiego rodzaju kwalifikacje wnioskodawcy stwierdza w zaświadczeniu wojewódzki konserwator zabytków.

STOWISKO INŻYNIERÓW
13-200 Rzeszów
ul. Krakowska 3

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

PDK-P2C-CUU-4S7 *

Pan Paweł Król o numerze ewidencyjnym PDK/IE/0282/14

adres zamieszkania ul. Krakowska 20a, 35-111 Rzeszów

jest członkiem Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2020-10-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2020-04-29 roku przez:

Grzegorz Dubik, Przewodniczący Rady Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

PODKARPACKA OKRĘGOWA,
IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
35-060 Rzeszów, ul. J. Słowackiego 20

Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna
PDK OIIB/KK/0054/0015/14

STAROSTA RZESZÓW
13-200 Rzeszów
ul. Kościuszki 3
Rzeszów, 2014-06-06

DECYZJA

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz.U. z 2001 r. Nr 5 poz.42, z późn. zm.) i art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2, art.12 ust. 3, art.13 ust.1 pkt 1 i 2, art.14 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz.1409 z późn. zm.) oraz § 11 ust. 1 pkt 1, § 15 i § 24 ust.1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 2006 r. Nr 83 poz. 578 z późn. zm.), w związku z art.104 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz.267), po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz po złożeniu egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym

stwierdzamy, że

Pan Paweł Król

magister inżynier

/kierunek studiów- elektrotechnika/

ur. 04 czerwca 1983 r., miejsce urodzenia - Rzeszów
otrzymał

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

numer ewidencyjny PDK/0057/PWOE/14

**do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej :
w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych**

UZASADNIENIE

W związku z uwzględnieniem w całości żądania strony, na podstawie art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz.267), odstępuje się od uzasadnienia decyzji.

Zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazano na odwołanie decyzji.

Pouczenie

1. Zgodnie z art. 12 ust. 7 w/w ustawy Prawo budowlane - podstawę do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie stanowi wpis do centralnego rejestru Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.
2. Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Rzeszowie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Skład Orzekający PDK OIIB

mgr inż. Andrzej Mamczur

inż. Stanisław Dołęgowski.....

inż. Andrzej Tarczyński

● OPIS TECHNICZNY ROZWIĄZAŃ ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANYCH

1. Elewacja od strony dziedzińca skrzydła biurowego

Elewacja skrzydła powstała w 2000 r. poprzez ocieplenie styropianem budynku i zatarcie cienkowarstwowym tynkiem. Uzyskana forma nie jest zharmonizowana z gotycką ścianą Domu Wielkiego i standardem technicznym w sposób rażąco odbiegający od historycznej architektury.

Na elewacji na wysokości parteru projektuje się wymianę istniejącej licówki z klinkieru na nową okładzinę z cegły o wymiarach cegły gotyckiej, identycznej jaką zastosowano przy pracach konserwatorskich skrzydła Domu Wielkiego. Wysokość warstw dostosować do już wykonanego fragmentu murowanej w wątku gotyckim. Okładzina ceglana posadowiona na cokole żelbetowy licowanym płytami z graniu szarego. Okładzina ceglana zwieńczona rolką ceglana. Parapety otworów okiennych również wykonane jako rolka ceglana. W projekcie przewidziano wykonanie nowego wejścia głównego do budynku w miejsce istniejących dwóch środkowych okien przyziemia. Obramienie i portal nowych drzwi głównych wykonane z analogicznych materiałów co pozostała część przyziemia. Ponad portalem napis z płytek ceramicznych z literami, o wymiarach 15x15 cm (rys. A8). W okienku piwnicznym krata stalowa kuta wg. rysunku projektowego A9. Poza likwidacją okien w miejscu głównego wejścia do budynku, w projekcie projektuje się także likwidację dwóch przeszkleń istniejącej klatki schodowej i zastąpienie ich sześcioma nowymi oknami i jednymi drzwiami, które będzie pełniło rolę wyjścia ewakuacyjnego. Zamurowania otworów przeszkleń wykonać z cegły ceramicznej pełnej. Nowe nadproża wykonać jako żelbetowe. Zamurowania przewiązać z istniejącymi ścianami. Do nowych otworów okiennych zaprojektowano nową stolarkę wg. załączonego zestawienia (rys. nr 11).

Projektuje się rewaloryzację elewacji na wysokości pięter poprzez wykonanie warstwy licowej w technologii szachulcowej, którą potwierdzają opisy zamku z XVII w. Projekt zachowuje istniejące warstwy ocieplenia i większość istniejących otworów okiennych wraz ze stolarką przemalowaną zg. z kolorem stolarki skrzydła gotyckiego (RAL 1816).

Na nową licową warstwę osłonową pięter składa się drewniany szkielet z wypełnieniem lekkimi elementami ceramicznymi o grubości ok. 12 cm. Przekrój drewnianych belek 14x16cm (w tym: 14cm – grubość, 16cm - wysokość widoczna w widoku elewacji). Szkielet wykonać z masywu drewna sosnowego sezonowanego, starannie przesuszonego i impregnowanego w komorze próżniowej. Elementy należy rozmierzyć, łączyć za pomocą połączeń ciesielskich. Kolor drewna identyczny do drewna krużganka i wykonanego już szachulca elewacji gotyckiej. Belki szkieletu mocować do konstrukcyjnego muru budynku za pomocą systemowych wieszaków ze stali kwasoodpornej AISI316, liczonych na przeniesienie ścianki o grubości ½ cegły. Wieszaki osadzać w murze na kotwy chemiczne. Typ i sposób montażu wieszaków winien zabezpieczać stabilność warstwy licowej przed przesunięciami poziomymi i pionowymi, na ssanie wiatru i mimośrodowy ciężar własny warstwy licowej. Szczegółowe rozwiązanie techniczne wymaga wyboru przez Wykonawcę robót konkretnego systemu, który należy przedstawić do akceptowania przez nadzór projektowy. Przed wykonaniem warstwy osłonowej należy wyrównać lico ścian pięter przez zamurowanie trzech wnek cegłą pełną z przewiązaniem z istniejącymi partiami ściany i przesunąć stolarkę okienną do nowego lica ściany. W obrębie zamurowanych wnek wykonać ocieplenie muru.

Pola pomiędzy elementami drewnianego szkieletu wypełnić pustakami ceramicznymi typu porotherm o grubości ok. 12cm. Lico ścianki ceramicznej winno być wycofane około 2cm w stosunku do płaszczyzny licowej szkieletu drewnianego. Murować na zaprawę trasową z przesunięciem spoin. Dla zabezpieczenia stabilności ścianek ceramicznych, między spoiny pustaków stawianych na drewnianej belce wsuwać końcówki gwoździ ze stali nierdzewnej wbijanych w belkę szkieletu.

Ścianki z pustaków ceramicznych pokryć tynkiem wapienno-cementowo, wykonanym w technice ciężkiej mokrej. Powierzchnia licowa tynku „plastyczna” – nie zacierana na

gładko. Tynk barwiony w masie w kolorze NCS 1005Y30R. Dobór odcienia tynku po wykonaniu próbek na elewacji. W miejscach styku z drewnianym szkieletem pozostawić szczelinę dylatacyjną, którą wypełnić systemowym materiałem pęczniącym, trwale elastycznym.

Uwaga:

Murowane wypełnienia pól drewnianego szkieletu oraz prace tynkarskie wykonywać po starannym osłonięciu folią drewna.

W przypadku trudności realizacji całości prac elewacyjnych w jednym etapie, zaproponowano możliwość etapowania robót:

W I etapie-przejęciowym proponuje się nie montowanie warstwy licowej ze szkieletem szachulcowym, ograniczając zakres do:

- wykonanie oblicowania cegłą gotycką elewacji na wysokości parteru z wykonaniem nowego projektowanego wejścia do budynku. Nad ceglana rolką wieńczącą okładzinę wykonać okap z dachówki ceramicznej.
- likwidacji dużego przeszklenia klatki schodowej z wykonaniem nowych okien i drzwi ewakuacyjnych.
- pozostawienie elewacji pięter z przemalowaniem tynku na kolor NCS 3040Y70R.

2. Dach budynku bramnego

Na dachu nad budynkiem bramnym usunąć szczytiki i w ich miejsce wykonać dwie wystawki z frontem z licówki ceglanej oraz oknami, zgodnie z zestawieniem stolarki. Zaprojektowano również korektę więźby dachowej stanowiącą konstrukcję wystawek. Pokrycie dachu nad wystawkami wykonać z dachówki zdemontowanej z istniejącego obiektu, z ewentualnym uzupełnieniem nową dachówką o identycznych parametrach.

Zaprojektowano również nowe wejście na strych nad budynkiem bramnym oraz drewniane schodki przy w/w drzwiach.

3. Wnętrza

3.1. Biuro obsługi mieszkańców (parter)

Na parterze przewidziano urządzenie nowego biura obsługi mieszkańców składającego się z reprezentacyjnego hallu, pomieszczenia kasowego, pomieszczenia dla pracowników biura obsługi wraz z zapleczem oraz dodatkowej komunikacji. Po usunięciu obecnego podziału wnętrz zostaną one na nowo podzielone ściankami działowymi z bloczków gazobetonowych lub analogicznych. Nowe ściany tynkowane, malowanie w kolorze jasno-szarym, dobór w nadzorze autorskim. Ściana gotycka bez zmian, jedynie z uzupełnieniem ewentualnych uszkodzeń powstałych w trakcie ostatniej eksploatacji.

Przewidziano również w wykonanie nowych posadzek z płytek ceramicznych analogicznych do tych zastosowanych w gotyckim skrzydle zamku (patrz fotografia). Posadzki ceramiczne dodatkowo wyposażyć w oznaczenie dróg dla osób niewidomych, wykonanych z takich samych płytek. W pomieszczeniach kasy i biura obsługi parkiet dębowy lakierowany.

Nowa stolarka drzwiowa płytowa fornirowana. Okienko kasowe i drzwi do pomieszczenia kasowego antywłamaniowe. Ponad ladami do obsługi interesantów rolety metalowe w kolorze szarym, dobór w nadzorze autorskim wg. katalogu wybranego producenta.

Wszystkie otwory drzwiowe z drewnianymi opaskami z drewna, kolor i faktura identyczne jak wykończenie drzwi. Analogiczne obramienia okienka kasowego i lad obsługi mieszkańców.

Stolarka okienna do przemalowania na kolor brązowy (wg. zestawienia stolarki). Okno w pomieszczeniu kasowym do wymiany na okno typu antywłamaniowego z zachowaniem podziałów i profili okna istniejącego.

Parapety wewnętrzne do wymiany na kamienne np. trawertyn – dobór w nadzorze autorskim.

Stropy istniejące Akermana, tynk cementowo-wapienny, malowane w kolorze białym (uwaga konieczność demontażu istniejących sufitów podwieszanych).

Na stropie w hallu oraz przestrzeniach komunikacyjnych przewidziano dekorację imitującą belki stropowe. Imitacja wykonana z bejcowanych desek sosnowych, jak w pomieszczeniach na III piętrze gotyckiego skrzydła zamku.

W przedsiönku windy sklepienie krzyżowe pozorne – tynk cementowo-wapienny na siatce Rabbitza malowany na kolor biały.

Lady do obsługi interesantów z analogicznego materiału jak stolarka drzwiowa. W tej samej kolorystyce i materiale wykonać również meble do pomieszczeń biurowych. Ponadto w hallu należy wykonać postument z planem dotykowym dla osób niewidzących.

W hallu na ścianie herb miasta, nadruk na szkle matowym montowanym na dystansach. Grafika herbu dobrana w porozumieniu z inwestorem i projektantem.

W pomieszczeniu przeznaczonym na magazyn, poza pracami porządkowymi po usunięciu biur nie przewiduje się zmian.

Nowe oświetlenie pomieszczeń wg. proj. elektrycznego. Wszystkie oprawy oświetleniowe oraz oprawy gniazd i włączników w kolorze czarny mat.

Instalacja CO istniejąca, w nowym pomieszczeniu biura obsługi mieszkańców w miejscu nowych drzwi przenieść grzejnik z wykorzystaniem istniejącego pionu. Pozostałe elementy instalacji bez zmian.

Uwaga:

Konieczność korekty sieci teletechnicznej. Sieć rozprowadzić w nowych pomieszczeniach zgodnie z życzeniami inwestora.

3.2. Przebudowa dawnej sali posiedzeń (I piętro)

W miejscu dotychczasowej sali posiedzeń przewidziano pomieszczenia biurowe. Po usunięciu istniejącego wykończenia posadzek oraz sufitów podwieszanych wykonać w technologii lekkiej nowe ścianki działowe grubości ok. 12cm. Ściany tynkowane, malowane w kolorze jasno-szarym, dobór w nadzorze autorskim.

Stropy istniejące Akermana z tynkiem cementowo wapiennym, malowane w kolorze białym (uwaga: konieczność demontażu istniejących sufitów podwieszanych).

Nowa stolarka drzwiowa płytowa fornirowana. Wszystkie otwory drzwiowe z drewnianymi opaskami wokół otworów wykonanych z drewna o kolorze i fakturze identycznej z drzwiami. Nad drzwiami do pomieszczeń biurowych nadświetla. Stolarka okienna bez zmian.

Posadzki w pomieszczeniach komunikacji wykładzina kauczukowa o fakturze i kolorze identycznym z istniejącą w pomieszczeniu klatki schodowej. W pomieszczeniach biurowych wykładzina dywanowa. Dobór koloru i faktury w porozumieniu z inwestorem i projektantem.

Wentylacja grawitacyjna pomieszczeń podłączona do istniejących pionów przy pomocy rur typu „spiro”. W kanałach zamontować instalację wspomagającą wentylację.

W pomieszczeniu komunikacji, przed biurami wykonać na całej powierzchni nowy sufit podwieszany z płyt gipsowo-kartonowych maskujący przewody wentylacyjne. Sufit malowany w kolorze białym.

Nowe oświetlenie pomieszczeń wg. proj. elektrycznego. Wszystkie oprawy oświetleniowe oraz oprawy gniazd i włączników w kolorze czarny mat.

Instalacja CO bez zmian.

Uwaga:

konieczność przebudowy sieci teletechnicznej. Sieć rozprowadzić zg. z uwagami inwestora.

3.3. Wnętrze II piętra

Na II piętrze przenieść drzwi do gabinetu burmistrza. Istniejący otwór zamurować i otynkować. Kolor ściany ustalić po konsultacji z inwestorem. Kolor stolarki dostosować do drzwi istniejących.

3.4. Umeblowanie

W zakres n/n inwestycji obejmuje wykonanie i zakup mebli.

- biuro obsługi mieszkańców: 2 szt. ład połączonych z biurkami, biurko, szafa, 3 szafki pod biurka, 3 fotele biurowe, stolik, 2 krzesła, regał do sortowania korespondencji,

- hall: 5 krzeseł, stolik,

- pomieszczenie kasowe: biurko z szafką, 2 szafy, fotel biurowy.

Pozostałe meble do wykorzystania istniejące.

4. Dziedziniec zamkowy

Na dziedzińcu przewidziano wymianę izolacji przeciwwodnej stropu nad piwnicami. Zakres prac:

- demontaż istniejącej nawierzchni nad piwnicami.
- oczyszczenie i ewentualna naprawa płyty żelbetowej stropu i ścian fundamentowych do głębokości 120cm.
- wykonanie nowej hydro-izolacji z masy bitumicznej osłoniętej szlichtą z siatką,
- ocieplenie odsłoniętej ściany fundamentowej - 10cm styropianu ekstrudowanego,
- podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie,
- odtworzenie nawierzchni z kostki granitowej na podsypce cementowo-piaskowej.

Przy odtwarzaniu nawierzchni dziedzińca przedłużyć odwodnienia liniowe placu, wykonać płytkie rynsztoki pomiędzy rurami spustowymi a odwodnieniem liniowym, a także zamontować ścieżki prowadzące dla osób niewidomych wykonane z płytek z granitu szarego 30x30cm.

5. Zagospodarowanie terenu „ogrodu zamkowego”

5.1. Ukształtowanie terenu

Projekt zakłada korektę ukształtowania terenu. Polega ona na częściowym uczynieniu dawnej fosy zamkowej, która może być miejscem organizacji małych imprez, np. turniejów rycerskich. Poza tym przewidziano wyrównanie terenu w miejscach nigdy nie zasypanych wykopów archeologicznych oraz uczynienie historycznych tarasów skarpy zamkowej.

5.2. Relikty muru przedzamcza

W miejscu odkrytego w wyniku badań archeologicznych w latach 80. XX wieku południowo-wschodniego muru przedzamcza zaprojektowano ogrodzenie w formie muru. Ponieważ nie znana jest pierwotna wysokość muru, nowy obiekt będzie miał wysokość wynikającą z jego funkcji jako ogrodzenia parkowego. W murze przewidziano również furtkę przesklepioną łukiem pełnym. Mur wykonać z cegły o wymiarach cegły gotyckiej. Murowane jedynie oba lica grubości ok 30cm. W licu muru zastosowano wążek gotycki/polski. Wschodni skraj muru ukształtowany jako strzępia. Cokół z kamieni polnych układanych warstwami na zachowanych fundamentach budowli gotyckiej. Korona muru kryta dachówką ceramiczną, holenderką (istnieje możliwość wykorzystania dachówki rozbiórkowej). Pod dachówką płyta żelbetowa zabezpieczona izolacją przeciwwodną bitumiczną. W licu muru wykonać otwory wentylacyjne wielkości główki cegły na dwóch poziomach w odstępach około 2,5 metra (dokładna lokalizacja otworów do ustalenia na budowie). Furtka stalowa z prętów o przekroju kwadratowym 20x20mm łączonych ceownikami stalowymi, spawana i łączona ozdobnymi nitami. Zawiasy pasowe, mocowane hakami osadzonymi bezpośrednio w murze. Furtka malowana w kolorze czarny mat.

5.3. Płoty

- a) Na odcinku ogrodzenia, gdzie historycznie nie było muru obronnego zaprojektowano płot z stalowych prętów o przekroju kwadratowym połączonych trzema poziomami ceowników stalowych. Przęsła płotu podparte dodatkowo przyporami z giętych prętów kwadratowych. Wszystkie pręty kwadratowe 20x20mm spawane i nitowane. Przęsła płotu na betonowych fundamentach. Płot malowany w kolorze czarny mat.
- b) W zachodnim narożniku ogrodu zamkowego, w miejscu istniejącego ogrodzenia z pręseł betonowych, przewidziano osłonę z drewnianego płotu wysokości 180cm z pionowych desek z drewna iglastego malowany na kolor ciemny brąz.

5.4. Ścieżki

Projektuje się ścieżki o nawierzchni żwirowo-tłuczniowej na przepuszczalnym podłożu (kliniec 2-3cm; żwir gruby/tłuczeń 10cm), obrzeża ścieżek stalowe. Ścieżka pomiędzy tzw. Dworkiem Buelowa a furtką w murze szerokości 215cm, pozostałe ścieżki szerokości 120cm.

5.5. Schody

Na terenie przewidziano trzy ciągi schodów terenowych. Schody na fundamencie żelbetowym, Stopnie z bloków granitowych, szarych, spoczniki z kamienia polnego łamanego. Poręcz drewniana z pochwytym z drewna liściastego malowana na kolor ciemny brąz.

5.6. Zielen

W projekcie przewidziano utrzymanie istniejącej historycznej zieleni wysokiej, poza niedawno posadzonym w obrębie dawnej fosy kasztanowcem, który ma być przesadzony, poza obręb inwestycji. Niemal cała powierzchnia ogrodu ma pozostać trawiastą. Jedynie przy ślepej ścianie budynku sąsiedniego proponuje się posadzenie bluszczu.

5.7. Elementy terenowe przewidziane do usunięcia

W projekcie proponuje się likwidację tymczasowego ogrodzenia z paneli z siatki zgrzewanej wycinające fragment ogrodu przy tzw. Dworze Buelowa.

Uwaga:

- a) W projekcie terenu ogrodu nie przewidziano żadnych robót związanych z instalacjami podziemnymi. Nie przewidziano również wykonywania oświetlenia ogrodu. Przyjęto założenie, że będzie on funkcjonował tylko do zmierzchu.
- b) W związku z wykonanymi w latach 80. badaniami archeologicznymi na terenie ogrodu zamkowego, przy budowie ogrodzenia nie są konieczne badania terenowe. Prace dotyczące uczytelnienia dawnej fosy zamkowej należy poprzedzić badaniami archeologicznymi.

6. KONSERWACJA LICA GOTYCKICH ELEWACJI O WYSOKOŚCI 23M

Zakres prac konserwatorskich dotyczy:

- a) zewnętrznego lica murów skrzydła południowo-wschodniego:
 - ściany południowo-wschodniej – 686 m²
 - ściany północno-wschodniej – 243 m²
 - ściany północno-zachodniej – 494 m²
 - ściany południowo-zachodniej – 243 m²
- b) zewnętrznego lica muru skrzydła południowo-zachodniego:
 - ściany południowo-zachodniej – 306 m²

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Zasady ogólne:

- 1) Warunkiem rozpoczęcia robót konserwatorskich jest zgłoszenie zakresu i programu i prac wraz z danymi ich wykonawcy i uzyskanie odpowiedniej decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 27.07.2011r w spr. prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych, Dz.U. nr 165).
- 2) Zg. z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prace konserwatorskie mogą wykonywać osoby, które posiadają tytuł zawodowy uzyskany po ukończeniu wyższych studiów na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki lub wyższych studiów w specjalności w zakresie konserwacji zabytków oraz odbyły po ukończeniu tych studiów co najmniej 12-miesięczną praktykę zawodową w zakresie konserwacji i badania zabytków.
- 3) Rozpoczęcie prac poprzedzić dokumentacją konserwatorską stanu istniejącego w formie opisowej, inwentaryzacją rysunkową, fotograficzną i badaniami konserwatorskimi.
- 4) Przed rozpoczęciem właściwych prac konserwatorskich należy uzyskać zgodę na warunki realizacji prac oraz dokonać technicznego przygotowania obiektu na właściwe prowadzenie prac, w sposób nie niszczący innych elementów wystroju i nie zagrażający zdrowiu i bezpieczeństwu postronnych osób (m.in. przed preparatami chemicznymi, pyłami itp.).
- 5) O rozpoczęciu prac należy powiadomić odpowiednie służby Nadzoru Konserwatorskiego.
- 6) Prowadzone prace systematycznie dokumentować w Dzienniku Prac Konserwatorskich.
- 7) Prace należy prowadzić ściśle w zakresie uzyskanego pozwolenia. Wszelkie odstępstwa należy zgłosić do Nadzoru Konserwatorskiego celem uzyskania zgody.
- 8) Z wykonanych prac należy sporządzić konserwatorską dokumentację powykonawczą i powiadomić Nadzór Konserwatorski o zakończeniu zadania.

Program konserwacja lica ceglanego:

- Oczyszczyć lico muru z ew. zbędnych, wtórnych elementów jak nieczynne instalacje, haki, konstrukcje mocujące instalacje itp.
 - Fragmenty muru szczególnie zanieczyszczone i z cementowymi uzupełnieniami czyścić poprzez strumieniowanie odpowiednio dobranego ścierniwa pod ciśnieniem za pomocą czyszczarki strumieniowej (bez używania wody). Rodzaj ścierniwa należy dobrać na budowie, metodą kolejnych prób.
 - Wykonać lokalną dezynfekcję murów (zwłaszcza w partiach cokołowych, pod okapem dachu, przy rurach spustowych) przy użyciu preparatu wodorozpuszczalnego przeciw glonom, algom, grzybom i mikroorganizmom, ręcznie z pędzla.
 - Wykonać miejscowe naprawy wątku ceglanego i spoin przy użyciu tworzyw mineralnych, ręcznie, przy użyciu narzędzi sztukatorskich. uzupełniając ubytki mineralną zaprawą do wzmacniania kamienia, cegły, betonu gotową do stosowania, fabrycznie wymieszaną suchą zaprawą renowacyjną. Podstawą jej są mineralne składniki (spoiwo i kruszywo). Zaprawę tę stosować można do rekonstrukcji cegieł oraz wykonywania reprodukcji dekoracyjnych elementów wystroju architektonicznego. Jeśli ubytki nie są wielkie i ich grubość nie przekracza 30 mm, mogą być uzupełniane poprzez jednokrotne nakładanie materiału odpowiednio dobranego kolorystycznie. Miejsca przeznaczone do wykonania prac należy przedmuchać sprężonym powietrzem, dobrze wstępnie zmoczyć (zaleca się zmoczyć dzień wcześniej) i pokryć zaprawą w konsystencji szlamu (ok. 1 l. wody na 5 kg. zaprawy). Na świeżą warstwę szlamu nakłada się natychmiast zaprawę konsystencji gęsto - plastycznej (750 ml wody na 5kg zaprawy), tak aby warstwa zaprawy wystawała 1-2mm powyżej otaczającej cegły. Należy zachować układ spoin muru.
- Lekko związaną zaprawę przetrzeć pacą z porowatą gumą. Po 3-4 godzinach poddać obróbce ścierniej w celu dopasowania do oryginalnej powierzchni sąsiednich cegieł. Miejsca poddane renowacji wielokrotnie moczyć przez min 3 - 4 dni. Przy stosowaniu zaprawy odcień materiału dobrać indywidualnie poprzez kombinację kilku – najczęściej trzech standardowo zabarwionych mas renowacyjnych. Spoinowanie murów ceglanych przy użyciu zaprawy mineralnej zawierającej oryginalny trass, przeznaczonej do murów obciążonych solami. Zaprawa do spoinowania zabytkowych murów z kamienia i cegły, stanowiąca warstwę drenażową, odsączającą. Spoiwo wapno hydrauliczne naturalne NHL2. Zaprawa nakładana ręcznie szpachelkami do fugowania. Do wypełnienia ubytków spoin można zastosować trasowo-wapienną zaprawę - suchą zaprawę spoinową do murów. Zaprawa po wymieszaniu z wodą jest gotowa do stosowania i wiąże w głównej mierze hydraulicznie. Jej cechą jest duża przyczepność zarówno w stanie świeżym jak i po stwardnieniu. Dzięki swoim niskim parametrom mechanicznym i korzystnemu stosunkowi wytrzymałości na zginanie do wytrzymałości na ściskanie jest w małym stopniu podatna na zarysowanie. Biała zaprawa spoinowa zawiera wapno hydrauliczne, a szara tras i cechuje się podwyższoną odpornością na siarczan. Stwardniała zaprawa spoinowa jest niewrażliwa na wilgoć i przepuszczalna dla pary wodnej, jak również odporna na wodę, czynniki atmosferyczne i mróz. Materiał stosowany do spoinowania i naprawy spoin wypełnionych zaprawą na elewacjach, zwłaszcza na elewacjach z cegły i kamienia. Stosowana ręcznie przy szerokości spoin ok. 10-30mm. Przed wykonaniem spoinowania należy wykonać próbę w celu wyjaśnienia czy odcień, wytrzymałość i przyczepność odpowiadają wymaganiom. Przestrzeń spoiny oczyścić, luźne cząstki należy usunąć, a podłoże wstępnie zmoczyć. Zaprawę spoinową starannie wymieszać doprowadzając ją do konsystencji wilgotnej. Pozostawić na około 1 min., a następnie dodać resztę wody aby uzyskać konsystencję odpowiednią do stosowania i ponownie wymieszać. Do uzupełniania ubytków spoin należy zastosować trasowo-wapienną zaprawę spoinową (kolor spoiny szary, trasowy) lub (kolor standardowy – stara biel) zgodnie z kolorem spoin pierwotnych. Przy konieczności całkowitej wymianie spoin na nowe, na głębokość do 2cm przewidywane jest zużycie zaprawy trasowo-wapiennej w ilości 4 kg/m². Jeżeli ilość ubytków w sieci spoin zgodna będzie z zaobserwowaną na oczyszczonych fragmentach

murów, to należy założyć konieczność uzupełnień na około 25% powierzchni muru, tj. 3
zużycie zaprawy w ilości 1 kg/m².

- Scalenie, dopasowanie do zachowanego lica historycznego muru, faktury nowych cegieł poprzez strumieniowanie drobnoziarnistym piaskiem do oczyszczania murów.
- Scalenie kolorystyczne naprawianych elementów i fragmentów murów należy wykonać hydrofobowym preparatem laserunkowym, przepuszczającym dla pary wodnej. po zabarwieniu go farbą z dodatkami grzybo- i glonobójczymi. Podłoże dla wykonania scalenia kolorystycznego musi być suche, czyste, nośne, wolne od luźnych cząstek pyłu, środków antyadhezyjnych do szalunków, pozostałości olejowych i tłustych. Otrzymana powłoka barwna powinna mieć charakter półprzezroczysty, laserunkowy. Stopień krycia zależy od wzajemnych proporcji obu składników,
- Wykonanie impregnacji murów zgodnie z projektem, stosując preparaty w postaci kremów, nie zawierających rozpuszczalników i ułatwiających aplikację preparatu hydrofobowego. Prace prowadzić aż do całkowitego wysycenia murów.
- Z przeprowadzonych prac sporządzić dokumentację konserwatorską.

Uwaga:

- 1) Wszelkie prace wykonywać od góry do dołu, aby nie zanieczyszczać fragmentów poddanych wcześniej konserwacji.
- 2) Stosować materiały i technologie systemowe jednej sprawdzonej firmy.

7. Etapowanie projektowanych prac

Prace podzielono na etapy, które mogą być realizowane równocześnie lub w określonej kolejności:

- etap 1** – przebudowa dawnej sali posiedzeń na pomieszczenia biurowe
- etap 2** – przebudowa parteru wraz z urządzeniem nowego biura obsługi mieszkańców oraz towarzyszącymi jej zmianami w elewacji budynku tj. wykonanie nowego portalu i ceglanej licówki parteru oraz likwidacja przeszkleń klatki schodowej i zastąpienie ich oknami (patrz rys. A6a) oraz wymianą izolacji przeciwwodnej na stropie nad piwnicami pod dziedzińcem
- etap 3** – przebudowa górnej cz. elewacji od dziedzińca i wykonanie szachulcowego lica ściany
- etap 4** – przebudowa dachu nad budynkiem bramnym z wykonaniem nowych elementów
- etap 5** – urządzenie terenu ogrodu z budową nowego ogrodzenia, korektą ukształtowania terenu oraz wykonaniem ścieżek i schodów
- etap 6** – konserwacja elewacji skrzydła gotyckiego

nr upr. 6/MMOKK/2015
IARP Wm-0258
dr inż. arch. Wojciech Woźniakowski